VI. INTERNATIONAL CONGRESS OF BILINGUALISM STUDIES AND EUROPEAN TURKS

BELGIUM / BRUSSELS

ABSTRACTS BOOK

Contents

Contents 2

Okul Öncesi Öğretmenlerinin Yazısız Resimli Kitapların Dil Öğretimi ve Kapsayıcı Eğitimde Kullanımına İlişkin Görüşleri 5

Tek Dilli Okul Öncesi Öğretmenlerinin Çok Dilli Çocuklarla Çalışma Deneyimlerine İlişkin Görüşleri 6

AVRUPA'DAKİ TÜRK ÇOCUKLARININ ANADİL KAYBI VE TÜRKÇE DEYİMLER, ATASÖZLERİNE İDRAKI 7

Göçmen Edebiyatında İki Dillilik ve Kimlik İnşası 8

Suriyeli Çocukların Türk Eğitim Sistemine Entegrasyonun Desteklenmesi Projesi Kapsamında Hazırlanan Arapça Ders Kitaplarının Değerlendirilmesi 9

Yabancı Öğrencilerin Akademik Türkçe Yazma Becerilerinin Gelişiminde Tür Temelli Yazma Modeli ve Uygulaması 10

Kapsayıcı Dil Eğitimi Uygulamaları ile Konuşma Becerisinin Geliştirilmesi 11

Yabancı Uyruklu Lisansüstü Öğrencilerin Türkçede Söylem Sentezi Becerileri Üzerine Bir İnceleme 12

AI SOLUTIONS TO RESOURCE CHALLENGES IN BILINGUAL EDUCATION 13

Yabancı Dil Öğretiminde Kültürel Etkileşim: Bir Ölçek Geliştirme Çalışması 14

Enhancing Turkish Language Education through Artificial Inteligence among Teacher Education Students in a Predominantly Macedonian-Speaking Context 15

Vladimir Nabokov'un Konuş, Hafıza Adlı Eserinde Göçmen Personasının İnşası ve Bölünmüş Özne 16

Kuzey Makedonya'da Öğretmen Yeterlikleri Bağlamında Kültürel Ögelerin Pedagojik İşlevi 17

Edebî Metinler Üzerinden Göçü Anlamak: Avrupa'daki Türk Kuşaklarında Kültür ve Dilin Dönüşümü 18

Avrupa Dilleri Ortak Başvuru Metni Çerçevesinde Dil Öğretiminde Çoğuldilli Aracılık Becerisi 19

Türk-Alman Üniversitesi Dil Politikası 20

From Ideology to Practice: Determinants of Family Language Policies in Turkish Families 21

Yabancı Uyruklu Öğrencilere Dil Öğretimi ve Kapsayıcı Eğitim: Niğde İli Örneği 22

Web-Based Project-Based Teaching and Learning 23

Listening to Literature: Audiobboks as a Digital Resource in University Level ELT 24

AZERBAYCAN EDEBI DILI TARIHINDE IKI DILLILIĞIN OLUŞUMU VE GELIŞIMI (XIII-XVI. Yüzyillara dayanarak) 25

Üç Buçuk Yaşındaki İki Dilli Çocuğun Türkçe ve Almanca Dil Gelişimi: Bad Harzburg Örneği Üzerine Bir Vaka Çalışması 26

Türkçe ve Türk Kültürü Öğretiminde Bütünleşik Bir Model: Program, Ders Kitabı ve Dijital Platform Bağlamında Ülkem Yanımda Örneği 27

The linguocultural competence in teaching a foreign language in a non-native language environment 28

Kapsayıcı Eğitim ve Göçmen Kökenli Gençler: Fransa Örneği 29

İki Dilli Çocuklarda Konuşma Akıcılığı Güçlüğü (Kekemelik) ve Sosyal Dışlanma 30

Kapsayıcı Eğitim Perspektifinden İki Dilli Öğrencilerde Yapay Zekâ Destekli Dil Öğretimi: Entegrasyon ve Kapsayıcılık Bağlamında Pedagojik Yeniden Yapılandırma 31

Göç Toplumunda Öğretmen Profesyonelliği: Anadil Öğretiminde Çok Dillilik Yönelimi 32

Kapsayıcı ve Kültürel Bir Yaklaşım Olarak SOKÜM: İki Dilli Öğrencilere Türkçe Öğretimi, TED Üniversitesi Örneği 33

Almanya'da İki Dilli Yetişen Türk Çocuklarında Dilsel Varyasyon ve Kapsayıcı Türkçe Öğretimi: Dijital Bir Model Önerisi 34

Fransa'daki İki Dilli Bireylere Türkçe Öğretiminde A1 Düzeyi Yapay Zekâ Destekli İçerik Üretimi 35

Uluslararası İlişkilerde Bir Yumuşak Güç Unsuru Olarak Dil: Türk Diasporası, Kültürel Diplomasi ve Hukuki Güvenceler 36

PIKTES Kapsamında Geliştirilen Türkçe Öğretim Materyallerinin Ölçme ve Değerlendirme Açısından İncelenmesi 37

Belçika'da İki Dillilik: Bir Meta-Analiz Çalışması 38

Experiential and Integrated Teaching in Business, Language, and European Studies: A Practice-Based Approach at RheinAhrCampus Koblenz 39

INCLUSIVE ITALIAN LANGUAGE TEACHING IN BILINGUAL CLASSROOMS PROBLEMS AND EDUCATIONAL STRATEGIES 40

Güneydoğu Avrupa'da Türkçenin Rolü ve Önemi: Tarihsel ve Sosyodilbilimsel Bir Perspektif 41

Communication Strategies in Italian L2 Classrooms: A Comparative Study of Albanian-Speaking Learners 42

Okul Öncesi Öğretmenlerinin Yazısız Resimli Kitapların Dil Öğretimi ve Kapsayıcı Eğitimde Kullanımına İlişkin Görüşleri

Gülüzar Şule TEPETAŞ CENGİZ*

Abstract
Erken çocukluk döneminde dil öğretimi yalnızca sözcük ve yapı öğretimine indirgenememekte; çocukların sınıf içi etkileşime katılımı, kendini ifade etmesi, akranlarıyla anlam kurması ve aidiyet geliştirmesiyle birlikte düşünülmektedir. Özellikle Türkçeyi sınırlı kullanan ya da farklı ana dillere sahip çocukların bulunduğu okul öncesi sınıflarda, sözel dile daha az bağımlı materyallerin kapsayıcı öğrenme ortamı oluşturmada önemli bir işlev görebileceği düşünülmektedir. Yazısız resimli kitaplar, görseller aracılığıyla anlatı kurmaya izin vermeleri, çocukların kendi dilsel repertuarlarını sürece taşımasına alan açmaları ve sözlü üretimi teşvik etmeleri bakımından bu bağlamda dikkat çekmektedir. Güncel araştırmalar, paylaşımlı kitap okumanın okul öncesi çokdilli öğrenmeyi desteklediğini; yetişkinlerin çocuk konuşmasını teşvik eden stratejilerinin, iki dilli etkileşimlerin ve dilsel seçimlerinin bu süreçte belirleyici olduğunu göstermektedir. Aynı zamanda farklı kitap türlerinin, özellikle yazısız, çokdilli ve dijital kitapların, etkileşimi nasıl şekillendirdiğine ilişkin daha fazla araştırmaya gereksinim olduğu belirtilmektedir. Bu çalışmanın amacı, okul öncesi öğretmenlerinin yazısız resimli kitapların dil öğretimi ve kapsayıcı eğitimde kullanımına ilişkin görüşlerini incelemektir. Çalışmada öğretmenlerin bu kitapları hangi amaçlarla kullandıkları, Türkçeyi sınırlı kullanan çocukların dil gelişimini ve sınıf içi katılımını destekleme bakımından nasıl değerlendirdikleri, hangi güçlü yönleri ve sınırlılıkları gördükleri ortaya konulacaktır. Bu yönüyle çalışma, kongrenin "Dil Öğretimi ve Kapsayıcı Eğitim: Avrupa'da Bütünleşik Yaklaşımlar" ana temasıyla doğrudan ilişkilidir; ayrıca iki dilliler için materyal hazırlama, eğitim modelleri ve dil öğretiminde yeni yönelimler başlıklarıyla da örtüşmektedir. Araştırma nitel yaklaşımla desenlenmiştir. Çalışma grubunu, sınıfında çokdilli ya da Türkçeyi sınırlı kullanan çocuk bulunan okul öncesi öğretmenleri oluşturmaktadır. Veriler yarı yapılandırılmış görüşmeler aracılığıyla toplanacak; elde edilen veriler içerik analizi ile çözümlenecektir. Bu yöntemin tercih edilme nedeni, erken çocukluk eğitiminde öğretmenlerin çokdilliliğe ilişkin inançlarının pedagojik uygulamalara yön verdiğine dair bulgulardır. Nitekim güncel derlemeler, erken çocukluk öğretmenlerinin çokdilliliği kimi zaman bir kaynak, kimi zaman ise bir sorun olarak gördüklerini; bu farklı inançların sınıf içi dil destekleme biçimlerine yansıdığını göstermektedir. Çalışmanın, yazısız resimli kitapların yalnızca bir okuma materyali değil; dil öğretimini, katılımı, akran etkileşimini ve kapsayıcı sınıf iklimini birlikte destekleyebilen bütünleşik bir araç olarak nasıl anlamlandırıldığını ortaya koyması beklenmektedir. Ayrıca öğretmenlerin bu materyalleri kullanırken yaşadıkları gereksinimlerin belirlenmesi, okul öncesi öğretmen eğitimi ve sınıf içi materyal geliştirme süreçlerine katkı sağlayabilir.

Keywords: Yazısız resimli kitaplar, okul öncesi eğitim, dil öğretimi, kapsayıcı eğitim, öğretmen görüşleri

*Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi, suletepetas@gmail.com

Tek Dilli Okul Öncesi Öğretmenlerinin Çok Dilli Çocuklarla Çalışma Deneyimlerine İlişkin Görüşleri

Gülce DOĞAN*

Absract
Bu çalışma, tek dilli okul öncesi öğretmenlerinin çok dilli çocuklarla çalışma süreçlerindeki öznel deneyimlerini, karşılaştıkları engelleri ve geliştirdikleri pratik çözümleri derinlemesine incelemeyi amaçlamaktadır. Günümüz erken çocukluk eğitim ortamları, küresel hareketlilik ve göç dalgalarıyla birlikte giderek artan bir dilsel çeşitlilik sergilemektedir. Bu dinamik yapıya rağmen, öğretmenlerin büyük bir çoğunluğu hâlâ tek dilli bir eğitim geçmişinden gelmektedir. Yapılan güncel alan yazın taramaları, çok dilli çocukların bu sınıflarda öğrenme fırsatları açısından dezavantajlı konumda kalabildiğini ve öğretmen görüşlerinin pedagojik uygulamaları doğrudan şekillendirdiğini göstermektedir. Ancak, tek dilli öğretmenlerin bu süreçte yaşadığı deneyimlere dair deneysel veriler henüz yeterince sistemleştirilmemiştir. Araştırma şu temel sorular etrafında şekillenmektedir: Öğretmenler süreçte hangi yapısal ve iletişimsel güçlüklerle karşılaşmaktadır? Dil gelişimini ve sınıf içi katılımı artırmak adına hangi özgün stratejiler benimsenmektedir? Öğretmenler kendi mesleki yeterliliklerini nasıl tanımlamakta ve hangi destek mekanizmalarına ihtiyaç duymaktadır? Kapsayıcı bir öğrenme iklimi için gereken kurumsal ve pedagojik standartlar nelerdir? Nitel araştırma metodolojisiyle yapılandırılan çalışmanın örneklemini, sınıflarında farklı ana dilleri konuşan çocukların bulunduğu 8–12 tek dilli öğretmen oluşturmaktır. Veri toplama sürecinde yarı yapılandırılmış görüşmelerin yanı sıra öğretmenlerin sınıf içi materyalleri ve yansıtıcı notları da destekleyici veri olarak kullanılacaktır. Elde edilen veriler, içerik analizi tekniğiyle titizlikle çözümlenecektir. Bu araştırmanın, öğretmenlerin sınıf içi karar alma süreçlerini ve geliştirdikleri uyarlamaları görünür kılarak alan yazındaki boşluğu doldurması beklenmektedir. Bulguların, hizmet öncesi ve hizmet içi öğretmen eğitim programlarında çok dilli pedagojilere ve kültürel duyarlılığa daha geniş yer verilmesi gerektiğini kanıtlaması öngörülmektedir. Sonuç olarak çalışma, çok dilli çocukların pasif bir "uyum öznesi" değil, eğitim ortamını dönüştüren aktif ve değerli dil kullanıcıları olarak kabul görmesine akademik bir zemin hazırlayacaktır.

Keywords: Tek dilli öğretmen, okul öncesi eğitim, çok dilli çocuklar, öğretmen deneyimi, kapsayıcı eğitim

*Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi, gulcetosundogan@gmail.com

AVRUPA'DAKİ TÜRK ÇOCUKLARININ ANADİL KAYBI VE TÜRKÇE DEYİMLER, ATASÖZLERİNE İDRAKI

İpek YALÇIN MEYDAN*

Abstract
İki dilli; ekonomik, coğrafi veya siyasi nedenlerle farklı bir dilin konuşulduğu bölgeye göç eden bireylerin, kendilerinden sonraki nesillerinin her iki dili de erken dönemde edinen bireyleri tanımlamak için kullanılan bir kavramdır. Bu kavram, yalnızca dil edinimini değil, aynı zamanda bireylerin sosyal ve kültürel gelişim süreçlerini de kapsayan çok boyutlu bir yapıyı ifade etmektedir. İki dili aynı zamanlarda edinmek, dillerin kültür taşıyıcılığı özelliği dikkate alındığında, iki kültürle de iç içe olmayı kaçınılmaz kılar. Bu durum, bireylerin hem kimlik oluşumunda hem de toplumsal aidiyetlerinde önemli bir rol oynamaktadır. Ancak bu süreçte her iki dile eşit düzeyde maruz kalınması her zaman mümkün olmayabilir. Aile içi iletişim dili, eğitim dili ve sosyal çevre gibi faktörler bu maruziyetin dengesini etkileyebilmektedir. Bu durumda dillerden biri diğerine göre daha geri planda kalabilir. Bu çalışmada, Avrupa'daki Türk çocuklarının atalarından miras kalan Türkçeye ne ölçüde yakınlık duydukları tespit edilmeye çalışılmıştır. Ayrıca bu yakınlığın dil kullanımı, anlama düzeyi ve kültürel ögelerle kurulan bağ üzerinden nasıl şekillendiği de değerlendirilmiştir. Bu çalışmanın yöntemi kapsamında, Avrupa'nın iki ülkesi olan Danimarka ve Almanya'daki Türk çocuklarına, dil kaybı ile deyim ve atasözlerini idrak düzeylerini ölçmeye yönelik bir anket hazırlanmıştır. Anket hazırlanırken, çocukların yaş grupları, dil kullanım sıklıkları ve eğitim ortamları gibi değişkenler de göz önünde bulundurulmuştur. Yapılan anket sonucunda, anadil kaybı ile deyim ve atasözleri idrakının nesnel verilerle somut hale getirilmesi amaçlanmıştır. Elde edilen bulguların, iki dilli bireylerde dil gelişimi ve kültürel aktarım süreçlerinin daha iyi anlaşılmasına katkı sağlaması hedeflenmektedir.

Keywords: İki dillilik, anadil kaybı, kültürel aktarım, deyim ve atasözleri, Türk çocukları

*Ege Üniversitesi, ipekyalcinmeydan@hotmail.com

Göçmen Edebiyatında İki Dillilik ve Kimlik İnşası

Berrin AR PAMUK*

Abstract
Bu çalışma, göçmen edebiyatı bağlamında iki dillilik konusunu kimlik ve aidiyet açısından ele almayı amaçlamaktadır. Günümüzde küreselleşme ve artan göç hareketleri, bireylerin birden fazla dil ve kültür içinde yaşamalarını yaygınlaştırmıştır. Bu durum edebiyata da yansımış ve farklı anlatım biçimlerinin ortaya çıkmasına neden olmuştur. Bu nedenle iki dillilik, yalnızca dil bilmekle sınırlı kalmayıp, bireyin kendini ifade etme ve kimlik oluşturma biçimiyle yakından ilişkili bir durum olarak değerlendirilmektedir. Bu çalışmanın temel sorusu, iki dilliliğin göçmen edebiyatında kimlik oluşumunu nasıl etkilediğidir. Bu amaçla Menekşe Toprak'ın Temmuz Çocukları ve Firuzan'ın Berlin'in Nar Çiçeği isimli eserleri incelenmiştir. Her iki eser de göçmen dönemini ele almakta, ancak kimlik, aidiyet ve kültürel çalışma konularını farklı açılardan işlemektedir. Araştırmada nitel yöntem kullanılmış ve eserler metin incelemesi yoluyla değerlendirilmiştir. İnceleme sürecinde dil kullanımı, kültürel geçişler, karakterlerin kendilerini ifade etme biçimleri ve toplumlar arası ilişkiler üzerinde durulmuştur. Menekşe Toprak'ın eserinde, göçün birey üzerindeki etkileri daha çok iç dünyaya odaklanarak anlatılmaktadır. Karakterlerin aidiyet duygusu ve kimlik arayışı, iki dilliliğin yarattığı etkiler üzerinden ele alınmaktadır. Bu yönüyle iki dillilik, bireyin kendini anlamlandırma sürecinde önemli bir rol oynamaktadır. Buna karşılık Füruzan'ın eserinde, göçmen bireylerin Alman toplumu içinde yaşadığı dışlanma, yalnızlık ve ötekileştirilme ön plana çıkmaktadır. Eserde, aynı toplumda yaşayan farklı kültürlerin birbirlerine karşı geliştirdikleri önyargılar açıkça görülmektedir. Ancak eseri önemli kılan nokta, bu önyargıların aşılabileceği ve farklı kültürlerin bir arada yaşayabileceği düşüncesinin de yer almasıdır. Bu yönüyle eser, sadece sorunları değil, çözüm ihtimalini de ortaya koymaktadır. Elde edilen bulgular, iki dilliliğin göçmen edebiyatında hem bireysel hem de toplumsal düzeyde kimlik oluşumunda önemli bir yere sahip olduğunu göstermektedir. İki dillilik, bir yandan aidiyet sorunlarına yol açarken, diğer yandan farklı kültürler arasında bağ kurma imkânı sunmaktadır. Sonuç olarak, göçmen edebiyatında iki dillilik yalnızca dilsel bir durum değil; kimlik, kültür ve toplumsal ilişkileri etkileyen çok yönlü bir süreçtir.

Keywords: Göçmen Edebiyatı, İki Dillilik, Kimlik ve Aidiyet, Dil ve Kültür, Temmuz Çocukları, Berlin'in Nar Çiçeği

*Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, arbrrn@gmail.com

Suriyeli Çocukların Türk Eğitim Sistemine Entegrasyonun Desteklenmesi Projesi Kapsamında Hazırlanan Arapça Ders Kitaplarının Değerlendirilmesi

Gürkan DAĞBAŞI*

Abstract
Dilin tanımı çoğu zaman bireyin iletişimi aracı olarak tanımlansa da aslında o bireyin kültürünün, kimliğinin, geçmişinin de bir parçasıdır. Herhangi bir ülkede mülteci veya göçmen duruma gelmiş bireylerin dillerini korumaları aslında bir nevi benliklerini koruma, köklerinden kopmamalarının bir işaretidir. Bu durumun farkında olan ülkeler gerek göçmen gerek mülteci gerekse artık vatandaşlık almış bireylerin anadillerini daha iyi öğrenmeleri için çeşitli projeler gerçekleştirmektedir. 2011 yılında Suriye'de yaşanan iç savaşın ardından yüzbinlerce Suriyeli civar ülkelere göç etmek zorunda kalmıştır. Türkiye açık kapı politikası gereği Türkiye'ye sığınanlara kucak açmıştır. Göç İdaresi Başkanlığının verilerine göre üç milyona yakın bir sayıda Suriyeli ülkemizde yaşamaktadır. Bu rakam içinde eğitim çağında (4-17 yaş) olanların sayısı ise neredeyse bir milyon üç yüz bindir. Bunlar arasında Türkiye'de doğmuş aynı anda hem Arapça hem de Türkçe öğrenen ikidilli öğrencilerin sayısı da oldukça fazladır. Türkiye Cumhuriyeti Devleti eğitim çağına gelmiş iki dilli Arap öğrencilerin sosyo-kültürel uyumunu artırmak, ana dillerini sistemli bir şekilde öğrenmelerini sağlamak için farklı projeleri hayata geçirmektedir. Bu projelerden birisi ise "Suriyeli Çocukların Türk Eğitim Sistemine Entegrasyonun Desteklenmesi Projesi (PİKTES)" dir. Projenin ismi daha sonra "Türk Eğitim Sisteminde Çocuklar İçin Kapsayıcı Eğitimin Desteklenmesi Projesi" olarak değiştirilmiştir. Planlanan eğitim amaçlarının başarıya ulaşmasında öğretim materyallerinin en başında gelen ders kitaplarının önemi çok büyüktür. Bazı durumlarda ders kitapları yegâne materyal olabilmektedir. Bu çalışmada, PİKTES kapsamında ikidilli Arap öğrencilere Arapça öğretmek amacıyla Türk yazarlar tarafından dört kitaplık set halinde hazırlanan Arapçaya Giriş, Temel Arapça 1-2-3 kitapları öğretim yöntem teknikleri, konuların dağılımı, öğrenci seviyesine uygunluk, içeriklerin güncelliği, konuların dil becerilerine göre değerlendirilmesi, kitaplarda yer alan görsellerin durumu gibi çeşitli açılardan incelenecek ayrıca 2025 yılında yayımlanan Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Arapça Öğretim Programına göre hangi konumda olduğu tartışılacaktır. Çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden doküman incelemesi kullanılacak olup elde edilen dokümanlara betimsel analiz uygulanacaktır.

Keywords: PİKTES, Arapça, ders kitapları, Maarif Modeli

*Gazi Üniversitesi, gurkandagbasi@gazi.edu.tr

Yabancı Öğrencilerin Akademik Türkçe Yazma Becerilerinin Gelişiminde Tür Temelli Yazma Modeli ve Uygulaması

Osman ÖZDEMİR*

Abstract
Bu çalışmanın amacı, yabancı öğrencilerin Türkçe akademik yazma sorunlarını çözmek için hazırlanan bir TÜBİTAK-3005 araştırma projesinde uygulanan tür temelli yazma modelinin etkisi ve akademik yazma öğretiminde uygulanabilirliğini tartışmaktır. Temel oluşturma, model alma, birlikte yazma, bağımsız yazma ve yansıtma olmak üzere beş basamaklı olarak oluşturulan ders içerikleri 12 hafta olacak şekilde tasarlanmış ve uygulanmıştır. Tür temelli yazma modelinde yer alan temel oluşturma ve model alma aşamalarında örnek akademik metinler üzerinden tümdengelimsel bir bakış açısı ile analiz etmiştir. Ardından birlikte yazma aşamasında araştırmacı ile birlikte akademik metinlerin ilgili kısımlarını oluşturan öğrenciler, ders aşamasında tümevarımsal bir bakış açısı ile akademik metinlerin ilgili bölümlerinin nasıl oluşturabileceklerini görmektedir. Bağımsız yazma aşamasında seçtikleri konu başlığı ile ilgili akademik metinlerini aşama aşama oluşturdukları metinler için yansıtma aşamasında, araştırmacıdan haftalık dönüt ve düzeltme almışlar ve buna göre taslak metinlerinde haftalık düzenlemeler yapmıştır. Yöntemin güçlü yönlerinden bazıları: cümle düzeyinde, paragraf düzeyinde ve metin düzeyindeki sorunların aşılması; APA, Chicago ve MLA kılavuzlarına göre metin düzenlenmesi; söylem sentezinin, doğrudan ve dolaylı atıfların yapılması gibi farklı akademik yazma ihtiyaçların giderilmesidir. Bunun yanında yöntem; makale, tez önerisi, tez metni ve bildiri metni gibi farklı akademik yazı türlerine hitap ettiği gibi tez savunma sunumuna yönelik de katkıda bulunmuştur.

Keywords:Tür temelli yazma modeli, yabancı dil olarak Türkçe öğretimi, proje çalışması, akademik yazma

*İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi, osman.ozdemir@izu.edu.tr

Kapsayıcı Dil Eğitimi Uygulamaları ile Konuşma Becerisinin Geliştirilmesi

Ahmet SAÇKESEN*

Abstract
Kapsayıcı eğitim nitelikli ve amacına uygun bir şekilde tüm öğrencilerin eğitim öğretim imkanlarından en iyi şekilde yararlanması için geniş boyutlu stratejiler, aktiviteler ve süreçlere işaret eder ve engelli öğrenciler, ana dil becerilerinde düzey altı kalan öğrenciler ve tek dilli ve ikili dilli göçmen öğrenciler gibi tüm dezavantajlı grupta yer alan çocukların eğitim haklarından yararlanması için gerekli olan bir eğitimdir. Kapsayıcı dil eğitimi bireylerde zihinsel ve fiziksel engeli olmadığı halde uygun okuma, yazma, konuşma ve dinleme ve görsel okuryazarlık becerilerini kazanamamış öğrencilerin dil becerilerini geliştirmek amacıyla zenginleştirilmiş dil öğretim etkinlikleri hazırlama ve uygulama yapmayı hedefleyen bir yaklaşımdır. Bu eğitimin gerekçeleri arasında sayılabilecek öğretmen değişikliği, okula ve çevreye uyum sağlayamama, aile içi şiddet vb. gibi farklı nedenlerden dolayı sıkıntı çeken öğrencilerin varlığı bu eğitimi gerekli kılmaktadır. Bu bağlamda kapsayıcı dil eğitimi; dil becerini yeterli derecede kazanıp kullanamayan öğrencilere nasıl öğretim yapılacağı konusunda bilgiler sunmaktadır. Bu makalede ortaokul düzeyindeki öğrencilerin konuşma derslerinde dil becerilerini geliştirmek ve derslerde Türkçeyi etkili bir şekilde kullanabilmeleri için kullanabilecekleri örnek kapsayıcı dil öğretimi etkinliklerini tanıtmayı amaçlamaktadır. Türkçe eğitimi ve öğretimi bağlamında tanıtılacak bu örnek etkinliklerde; hedef kitlenin Türkçeyi etkin kullanarak sosyal ve akademik yaşamlarında, kimseye ihtiyaç duymadan, iletişimini sağlayabilecek yeteneklerin geliştirilmesi amaçlanmaktadır. Hazırlayacağımız bu çalışmada ortaokul Türkçe dersi kapsayıcı dil öğretimi örnekleri konuşma eğitiminin geliştirilmesi bağlamında ele alınıp incelenecek ve tartışmaya sunulacaktır.

Keywords: Kapsayıcı Eğitim, dil eğitimi, konuşma eğitimi, dil becerisi

*İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi, ahmet.sackesen@izu.edu.tr

Yabancı Uyruklu Lisansüstü Öğrencilerin Türkçede Söylem Sentezi Becerileri Üzerine Bir İnceleme

Safura İNAN*

Abstract
Bireyin bilişsel, duyuşsal becerilerini etkileyen ve birbiriyle sıkı ilişki içinde olan okuma ve yazma becerileri üzerine geliştirilen teorilerden biri de söylem sentezidir. Alan yazınında yapılandırmacı söylem sentezi modeli, kaynaklardan yazma, sentez metin yazma, sentez metin yazma, çoklu metin sentezi ve rapor yazma gibi farklı adlandırmaları yapılan söylem sentezi; kişinin kaynak metinleri okuyup birleştirip geçmiş bilgi birikiminden hareketle zihnî bir düzenlemeye tabi tutarak yeni ve özgün bir metin oluşturmasıdır. Seçme, organize etme, birleştirme olmak üzere üç aşaması bulunan söylem sentezi Bloom taksonomisinde en az analiz ve üzeri bilişsel düzeylere karşılık gelir. Dolayısıyla eğitim bağlamında söylem sentezi öğrencinin dil öğrenimini, dile hâkimiyetini olumlu yönde etkiler. Anadil kullanıcısı olan öğrenci için dahi zorlayıcı bir görev olan yazma, yabancı dilde eğitim gören öğrenci(ler) için daha karmaşık ve zordur. Bu sebeple yazma görevi ile karşılaşan öğrenci(ler) ya metin yazmaktan kaçınmakta dolayısıyla lisansüstü eğitimleri sekteye uğramakta ya da yapay zekâ programlarına metin yazdırmalarından kaynaklı etik sorunlar yaşamaktadır. Tespit edilen bu problem durumundan hareketle yürütülen TÜBİTAK 3005 projesi kapsamında nitel araştırma deseniyle hazırlanan bu çalışmada veriler doküman incelemesi yoluyla toplanmıştır. Bu kapsam farklı düzey ve branşlarda lisansüstü eğitimi gören beş öğrenciye uygulanan ön test ve son test metinleri esas alınmış olup bu metinler betimsel analiz yöntemiyle söylem sentezi teorisinin üç aşaması esas alınarak çözümlenmiştir. Yapılan çözümleme sonucunda Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen lisansüstü öğrencilerin, uygun eğitim süreçleri ve düzenli yazma uygulamaları sayesinde söylem sentezi becerilerini geliştirdikleri; bu gelişimin ise akademik yazma becerilerine olumlu yönde yansıdığı tespit edilmiştir.

Keywords: Söylem sentezi, iki dillilik, lisansüstü öğrenci, akademik yazma

*İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi, safura.inan@izu.edu.tr

AI SOLUTIONS TO RESOURCE CHALLENGES IN BILINGUAL EDUCATION

Osman COŞKUN* Burak DURMUŞ**

Abstarct
One of the fundamental challenges in bilingual education is the difficulty educators face in accessing pedagogically sound teaching materials that align with diverse student profiles. This challenge becomes particularly evident in learning environments that include bilingual students with varying levels of language proficiency, cognitive development, and sociocultural backgrounds. Since bilingual individuals experience more complex language acquisition processes compared to monolingual learners, standardized instructional materials often fail to adequately address their individual learning needs. The fact that traditional teaching resources are generally designed for monolingual and homogeneous learner profiles can limit bilingual students' academic development in both their first language and the target language. In this context, artificial intelligence–based educational technologies offer significant theoretical and practical opportunities. AI-supported models, in line with the principles of personalized learning and adaptive learning, are capable of generating dynamic and flexible content based on students' language proficiency levels, learning pace, responses to linguistic input, and learning strategies. By analyzing learner data, these systems can identify students' strengths and areas in need of improvement, thereby providing customized texts, exercises, and assessment tools tailored to the target language. Furthermore, within the framework of active learning approaches, artificial intelligence can enhance student engagement in the learning process and contribute to the balanced and meaningful presentation of academic content across two languages. From an instructional perspective, these technologies reduce the time and effort required for material development, allowing educators to focus more on pedagogical planning, guidance, and student interaction. This study examines AI solution tools for addressing resource-related challenges in bilingual education from multiple perspectives.

Keywords: AI, materials, bilingual education

*Marmara Üniversitesi, ocoskun77@gmail.com
**Marmara Üniversitesi, burak.durmus00@gmail.com

Yabancı Dil Öğretiminde Kültürel Etkileşim: Bir Ölçek Geliştirme Çalışması

Deniz TOĞRUL*

Abstract

Bu araştırmanın temel amacı, yabancı dil öğrenen bireylerin kültürel etkileşime ne düzeyde maruz kaldıklarını ölçebilecek geçerli ve güvenilir bir ölçme aracı geliştirmektir. Bu doğrultuda "Yabancı Dil Öğretiminde Kültürel Etkileşimin Etkisi Ölçeği (YDÖKEEÖ)" geliştirilmiş ve ölçeğin psikometrik özellikleri kapsamlı biçimde incelenmiştir. Çalışma, nicel araştırma yöntemlerinden betimsel tarama modeli kapsamında yürütülmüş bir ölçek geliştirme araştırmasıdır. Araştırmanın çalışma grubunu, Türkiye'nin farklı illerindeki TÖMER ve DİLMER merkezlerinde Türkçe öğrenen toplam 409 uluslararası öğrenci oluşturmaktadır. Katılımcılar farklı yaş, dil düzeyi, öğrenim durumu ve anadil çeşitliliği bakımından heterojen bir yapı sergilemektedir. Ölçek geliştirme sürecinde öncelikle kapsamlı bir literatür taraması yapılmış, ardından 42 maddeden oluşan bir madde havuzu oluşturulmuştur. Uzman görüşleri doğrultusunda bu madde sayısı 27'ye düşürülmüş ve ölçek iki aşamalı olarak uygulanmıştır. Verilerin analizinde madde-toplam korelasyonu, Cronbach Alfa güvenirlik katsayısı, Açımlayıcı Faktör Analizi (AFA) ve Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) kullanılmıştır. İlk analizler sonucunda düşük korelasyona sahip bazı maddeler ölçekten çıkarılmış ve analizler revize edilmiş yapı üzerinden sürdürülmüştür. Yapılan AFA sonucunda ölçeğin altı faktörlü bir yapıya sahip olduğu belirlenmiş ve bu faktörlerin toplam varyansın %66,1'ini açıkladığı tespit edilmiştir. Bu oran, sosyal bilimler alanında kabul edilen yeterli düzeyin üzerindedir. Belirlenen faktörler; "Kültürel Yakınlık ve İlgi", "Kültürel İçeriğe Yönelik İlgi", "Kültürel Anlatı ve Gelenek Farkındalığı", "Kültürel Paylaşım Eğilimi", "Kültürel Etkileşim Davranışı" ve "Kültürel Direnç / Olumsuz Algı" olarak adlandırılmıştır. Faktör yapısının doğrulanması amacıyla gerçekleştirilen DFA sonucunda elde edilen uyum indekslerinin büyük ölçüde kabul edilebilir ve bazı ölçütlerde mükemmel düzeyde olduğu görülmüştür. Bu bulgular, ölçeğin yapı geçerliliğinin sağlandığını göstermektedir. Ölçeğin güvenirliği Cronbach Alfa katsayısı ile test edilmiş ve analizler sonucunda yüksek düzeyde iç tutarlılık sağlandığı belirlenmiştir. Madde analizleri sonucunda ölçeğin son hâli 21 maddeden oluşmuş ve güvenirlik katsayısı .867 olarak hesaplanmıştır. Ayrıca Fornell-Larcker kriterleri doğrultusunda yapılan analizlerde ölçeğin yakınsak ve ayırt edici geçerliliğinin de büyük ölçüde sağlandığı tespit edilmiştir. Faktörlere ait birleşik güvenirlik (CR) ve açıklanan ortalama varyans (AVE) değerleri, ölçeğin ölçüm gücünün yeterli olduğunu desteklemektedir. Araştırma bulguları, yabancı dil öğretiminde kültürel etkileşimin çok boyutlu bir yapı sergilediğini ve geliştirilen ölçeğin bu yapıyı kapsamlı biçimde ölçebildiğini ortaya koymaktadır. Ayrıca sonuçlar, dil öğrenme sürecinde kültürün yalnızca hedef dile ait unsurlarla sınırlı olmadığını, öğrenen bireyin kendi kültürünü de etkileşim sürecine dahil ettiğini göstermektedir. Bu yönüyle çalışma, kültürlerarası iletişim ve yabancı dil öğretimi literatürüne önemli katkılar sunmaktadır. Sonuç olarak, geliştirilen YDÖKEEÖ'nün yabancı dil olarak Türkçe öğretimi alanında kültürel etkileşimi ölçmek için geçerli ve güvenilir bir araç olduğu belirlenmiştir. Ölçeğin, farklı örneklemler üzerinde uygulanarak geliştirilmesi, dil öğretiminde kültürel boyutun incelenmesine yönelik yeni araştırmalara zemin hazırlaması ve öğretim programlarının değerlendirilmesinde kullanılması önerilmektedir.

Keywords: Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi, kültürel etkileşim, ölçek geliştirme, geçerlik ve güvenirlik, kültürlerarası iletişim

*Milli Eğitim Bakanlığı, dnzacrby@hotmail.com

Enhancing Turkish Language Education through Artificial Inteligence among Teacher Education Students in a Predominantly Macedonian-Speaking Context

Hülya SKUKA* Arjan SKUKA**

Abstract
This study investigates the impact of artificial intelligence (AI)-supported instruction on Turkish language education among teacher education students in North Macedonia. The research was designed as an experimental study with a post-test control-group and experimental-group design involving university students from the Faculty of Teacher Education. Participants were divided into two groups: a control group engaged in traditional learning methods and an experimental group utilizing AI-supported tools. The instructional period lasted four weeks, during which the experimental group completed AI-assisted tasks such as guided writing, grammar correction, dialogue generation, and vocabulary development, while the control group followed conventional instructional approaches. For the purposes of data collection, an achievement post-test and a questionnaire were developed and administered. The quantitative data from the achievement post-test were analyzed using the R programming language, employing an independent-samples t-test. Responses to the attitude questionnaire were measured on a five-point Likert scale. Findings indicate that AI-supported instruction significantly enhances Turkish language proficiency, especially in writing and vocabulary development. Students reported positive attitudes toward the integration of AI tools, highlighting increased engagement and perceived learning efficiency. However, concerns regarding over-reliance on AI and the accuracy of generated content were noted. This study highlights the potential of AI in enhancing Turkish language education among teacher education students in North Macedonia and provides implications for integrating AI tools into teacher education programs.

Keywords: Turkish language education, teacher education; artificial intelligence, AI-supported instruction, North Macedonia

*Aziz Kiril ve Metodius Üniversitesi, arjan.skuka@pfsko.ukim.edu.mk
**Aziz Kiril ve Metodius Üniversitesi, ???????

Vladimir Nabokov'un Konuş, Hafıza Adlı Eserinde Göçmen Personasının İnşası ve Bölünmüş Özne

Pınar TURAN*

Abstract
Bu bildiri, Rus asıllı Amerikan yazar Vladimir Nabokov'un 1936 ile 1951 yılları arasında yayınlanmış ayrı ayrı denemelerden oluşan on beş bölümlük anı kitabı Konuş, Hafıza (İng. Speak, Memory) üzerinden göçmen personasının oluşumunu ve bu süreçte ortaya çıkan bölünmüş özne yapısını incelemeyi amaçlamaktadır. Çalışmada, Edward Sapir ve Benjamin Lee Whorf tarafından formüle edilen "dilsel görelilik" kuramı kuramsal bir zemin olarak benimsemekte ve Lera Boroditsky'nin modern bilişsel dilbilim yaklaşımlarıyla bu çerçeve genişletilmektedir. Bu doğrultuda Nabokov'un söz konusu eserinde göçmen personasının üç aşamada şekillendiği ileri sürülmektedir: sürgünle birlikte ortaya çıkan kayıp ve kopuş duygusu; geçmişin hafıza aracılığıyla yeniden kurulması ve son olarak bu deneyimin edebi bir persona aracılığıyla estetik bir biçime dönüştürülmesi. Nabokov, Rus Devrimi sonrasında Avrupa'daki (özellikle Berlin ve Paris) göçmen yıllarında yaşadığı zorunlu göç deneyimini yalnızca tarihsel bir olay olarak değil, aynı zamanda estetik ve anlatısal bir kimlik inşa süreci olarak metne taşımakta ve hafızayı, geçmişi birebir yeniden üretmekten ziyade onu estetik bir biçimde yeniden kuran yaratıcı bir süreç olarak ele almaktadır. Bu yaklaşım, metnin anlatısal yapısında da açıkça görülmektedir. Bu bağlamda eser, bireysel hafıza ile kültürel hafızanın kesiştiği bir alan yaratmaktadır. Bu süreç, anlatıcı öznenin ve yazar personasının eşzamanlı biçimde inşa edilmesine olanak tanırken, metinde çoğullaşan anlatıcı sesi ve bölünmüş özne yapısını görünür kılmaktadır. Sonuç olarak Konuş, Hafıza, göç deneyimini yalnızca kayıp ve yabancılaşma üzerinden değil, aynı zamanda dilsel ve estetik üretimin mümkün kıldığı yaratıcı bir alan olarak yeniden düşünmeye imkân tanımaktadır.

Keywords: Vladimir Nabokov, Konuş Hafıza, göçmen personası, hafıza, bölünmüş özne, otobiyografi, sürgün edebiyatı

*Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, pinarturan7@gmail.com

Kuzey Makedonya'da Öğretmen Yeterlikleri Bağlamında Kültürel Ögelerin Pedagojik İşlevi

Serdar BAŞUTKU* Seyhan MURTEZAN IBRAHIMI**

Abstract
Öğretmenler sadece bilgiyi aktarmakla kalmayıp kültürel ögelerin taşıyıcıları ve aktarıcıları olarak toplumların sosyokültürel açıdan gelişimi bakımından yön veren bir rol üstlenmektedir. Bu bağlamda çokdilli ve çokkültürlü toplumsal yapıya sahip Kuzey Makedonya'da öğretmen yeterlikleri bağlamında kültürel ögelerin pedagojik işlevinin incelenmesi amaçlanmaktadır. Kuzey Makedonya'da 2019 tarihli ve 161 sayılı yönetmelikle güncellenen öğretmen yeterliklerinde "kültürlerarasılık ve etnik gruplar arası entegrasyona yönelik stratejilere" özellikle değinilmektedir. Bu kapsamda çalışmada öğretmenlerin sınıf içi uygulamalarda ve sınıf yönetimlerinde kullandıkları kültürel ögelerin pedagojik işlevi değerlendirilecektir. Çalışmada Kuzey Makedonya'daki çokkültürlü sınıf ortamlarındaki ortak edebî ürünlerin (hikâye, masal, şiir, deyimler ve atasözleri vb.) pedagojik bakımdan öğretmenlerin eğitim-öğretim süreçlerinde sınıf içi etkileşimi güçlendirmenin hangi yöntem ve tekniklerle sağlanabileceği incelenecektir. Bu yüzden çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden doküman analizi deseninden faydalanılacaktır. Bu çerçevede, Kuzey Makedonya'daki öğretmen yeterlikleri yönetmeliği ile çokkültürlü eğitim ve kültürel etkileşim literatürü birlikte analiz edilerek öğretmenlerin kültürel ögeleri hangi pedagojik amaçlarla, nasıl kullanmaları gerektiği betimlenecektir. Elde edilen bulguların, Kuzey Makedonya'daki çokdilli ve çokkültürlü öğretmen yeterliklerinin ortaya konarak ortak kültürel ögelerin pedagojik işlevinin sürdürülebilir bir eğitim modeline dönüştürülmesine katkı sağlaması öngörülmektedir. Bu doğrultuda, öğretmen yetiştirme programlarında kültürel içeriklerin daha sistematik ve işlevsel biçimde yer alması, ders materyallerinin ortak kültürel mirası yansıtacak şekilde yeniden yapılandırılması ve öğretmenlerin kültürlerarası pedagojik yeterliklerinin geliştirilmesine yönelik politika önerileri sunulacaktır.

Keywords: kültürel ögeler, çokdilli ve çokkültürlü eğitim, öğretmen yeterlilikleri, Kuzey Makedonya, dil politikaları

*International Balkan University, serdar.basutku@ibu.edu.mk
** International Balkan University, smibrahimi@ibu.edu.mk

Edebî Metinler Üzerinden Göçü Anlamak: Avrupa'daki Türk Kuşaklarında Kültür ve Dilin Dönüşümü

Esra Topçu Çeliktaş*

Abstract

Avrupa'da yaşayan Türklerin dil kullanımı ve kültürel kimlik pratikleri, altmış yılı aşkın bir süreçte kuşaktan kuşağa belirgin dönüşümler geçirmiştir. 1960'larda işçi göçüyle başlayan bu hareketlilik, özellikle Türkçenin işlevi, aktarımı ve toplumsal değeri açısından çok katmanlı bir dilsel değişim alanı yaratmıştır. İlk kuşakta dil yoksunluğu ve tek dillilikten kaynaklanan iletişim sorunları öne çıkarken, sonraki kuşaklarda iki dillilik, kimlik inşasının temel bileşenlerinden biri hâline gelmiştir. Bu bildiri, söz konusu dönüşümü Avrupa'ya göç eden Türklerin temsil edildiği edebî metinler üzerinden inceleyerek kuşaklar arası dilsel kırılmaları ve iki dilliliğin değişen görünümlerini edebî temsil aracılığıyla görünür kılmayı amaçlamaktadır. Çalışmada karşılaştırmalı edebiyat incelemesi ile sosyodilbilimsel çerçeve bir araya getirilmiş; Avrupa'ya göçün farklı evrelerini temsil eden edebî eserler aracılığıyla kuşaklar arası dil kaymasının yönü ve niteliği analiz edilmiştir. Birinci kuşağı (1960–1980) yansıtan Fakir Baykurt'un Yüksek Fırınlar romanı, Almanya'ya yeni gelen Türk işçi ailelerinin dil yoksunluğu, iletişim engelleri ve dışlayıcı kamusal alan deneyimlerini ayrıntılı biçimde işlemektedir. Romanda Türkçe, büyük ölçüde aile içine sıkışan; kamusal alanda işlevini yitiren bir dil olarak temsil edilirken, Almanca ise erişilemeyen ve dışlayıcı bir güç alanı olarak kurgulanmaktadır. Bu durum, birinci kuşak göçmenlerin toplumsal hayata sınırlı katılımını ve dilsel eşitsizlik temelinde yaşadıkları dışlanmayı görünür kılmaktadır. Emine Sevgi Özdamar'ın Annedili adlı eseri ise göç deneyimini bireysel bellek, beden ve duygu düzleminde ele alarak iki dilliliği merkeze alan bir anlatı sunmaktadır. Metinde "anne dili" ile "ülke dili" arasındaki gerilim, yalnızca dilsel bir karşıtlık olarak değil; kimliğin, aidiyetin ve kültürel belleğin yeniden müzakere edildiği bir alan olarak ele alınmaktadır. Özdamar'ın anlatısında Türkçe, duygusal bağlar ve geçmişle ilişkilendirilen bir bellek mekânı olarak temsil edilirken; Almanca, hem özgürleşme hem de yabancılaşma deneyimlerini aynı anda barındıran bir dil olarak kurgulanmaktadır. Bu yönüyle eser, iki dilliliğin bireyin iç dünyasında yarattığı kırılmaları, kayıp duygusunu ve yeniden inşa süreçlerini görünür kılmaktadır. Bu iki metin birlikte okunduğunda, Avrupa'daki Türk göçmen deneyiminde dilin işlevsel ve simgesel dönüşümü açık biçimde izlenebilmektedir. Yüksek Fırınlar, birinci kuşakta Türkçenin kamusal alandan dışlanmasını ve zorunlu tek dilliliğin yarattığı iletişim sorunlarını ortaya koyarken; Annedili, iki dilliliğin bireysel kimlik inşasında merkezi bir rol üstlendiği bir geçiş evresini temsil etmektedir. Bu bağlamda iki dillilik, yalnızca dilsel bir yeterlilik değil; kültürel sürekliliğin, aidiyetin ve benliğin yeniden kurulduğu dinamik bir alan olarak karşımıza çıkmaktadır. Sonuç olarak bu çalışma, edebî metinlerin sosyodilbilimsel bulgularla paralel biçimde kuşaklar arası dil kaymasını, kültürel sürekliliğin kırılma noktalarını ve iki dilliliğin dönüşen anlamlarını görünür kılmaktadır. Birinci kuşakta dil yoksunluğu ve dışlanma deneyimleriyle şekillenen süreç, sonraki kuşaklarda iki dilliliğin kimlik kurucu bir unsur hâline gelmesiyle farklı bir boyut kazanmıştır. Bu yönüyle bildiri, edebiyat temelli bir yaklaşımla iki dillilik olgusuna kuşaksal bir perspektif sunarak miras dili ve göç çalışmaları alanına katkı sağlamayı amaçlamaktadır.

Keywords: İki dillilik, anadili, miras dili, transkültürellik, göç, kimlik, kültür, edebî metin

*Başkent Üniversitesi, etopcu@baskent.edu.tr

Avrupa Dilleri Ortak Başvuru Metni Çerçevesinde Dil Öğretiminde Çoğuldilli Aracılık Becerisi

Zeynep Şule Zengin*

Abstract
Avrupa Dilleri Ortak Başvuru Metni'nde (CEFR, 2020) aracılık (mediation), bireyin sahip olduğu tüm dil birikimini devreye soktuğu çoğuldilli ve dinamik bir süreç olarak ele alınmakta; iletişimsel dil yetisini bütünleyen temel becerilerden biri olarak konumlandırılmaktadır. Aracılık, iletişimi sürdürmek, anlam boşluklarını onarmak ve etkileşimi akıcı hâle getirmek amacıyla başvurulan bir beceri alanı olarak ifade edilmektedir. Dil öğretiminin dinleme, konuşma, okuma ve yazma gibi temel becerilerle yapılandırılması, iletişimin etkileşimsel ve çok boyutlu doğası göz önünde bulundurulduğunda aracılık becerisinin öğretim sürecine dâhil edilmesini zorunlu hâle getirmektedir. CEFR'da aracılık; dil değişimi, açıklama, yeniden ifade etme, örnekleme ve kültürel aktarım gibi çoğuldilli stratejilerle ilişkilendirilmekte ve dil düzeylerine göre belirlenen bireysel tanımlayıcılar aracılığıyla ayrıntılandırılmaktadır. Bu tanımlayıcılar doğrultusunda verilen ölçütlere göre, A2 düzeyinde öğrenicilerin farklı dillerde ortak olan kelime ve ifadelerden yararlanarak anlam oluşturdukları; B1 ve B2 düzeylerinde, hedef dilde uygun bir ifade bulunamadığında başka bir dilden sözcük ya da yapı kullanmanın iletişimi sürdürmeye yönelik işlevsel bir strateji olarak ortaya çıktığı görülmektedir. C1 ve C2 düzeylerinde ise dil değişimi, retorik etki yaratma, anlatıyı zenginleştirme ve kültürel bağlamları görünür kılma işlevleriyle bilinçli bir aracılık pratiği hâline gelmektedir. Bu bağlamda hedef dilin dışında başka dil kullanım desteği, yetersizlik göstergesi olarak değil, çoğuldilli aracılık yetisinin doğal bir bileşeni olarak değerlendirilmekte ve aracılık stratejilerinin kullanımı üzerinde durulmaktadır. Bu çalışmada, CEFR (2020) çerçevesinden hareketle aracılık becerisinin kavramsal alanı ele alınmakta, aracılığın dil öğretimindeki işlevi ve dil öğrenme sürecine katkısı incelenmektedir. Nitel araştırma yaklaşımıyla yürütülen ve durum çalışması desenine dayanan araştırmanın katılımcılarını, ölçüt örnekleme yöntemiyle belirlenen 15 uluslararası öğrenci oluşturmaktadır. Veriler, katılımcıların demografik bilgileri ile dil öğrenimi, kullanımı ve aracılık stratejilerine ilişkin görüşlerini içeren yarı yapılandırılmış görüşme formu aracılığıyla toplanmış ve içerik analizi yöntemiyle çözümlenmiştir. Elde edilen bulguların, yabancı/ikinci dil olarak Türkçe öğretiminde aracılık becerisinin öğretim sürecine daha bilinçli ve sistemli biçimde dâhil edilmesine katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Keywords: aracılık, çoğuldil, dil değişimi, yabancılara Türkçe öğretimi

*Başkent Üniversitesi, zskaya@baskent.edu.tr

Türk-Alman Üniversitesi Dil Politikası

Cemal YILDIZ* Aysel UZUNTAŞ** Hamide Özden ÖZKAYA FERENDECI*** Leyla COŞAN**** Eylül Yağmur COŞAN***** Şeyma ZEHIROĞLU******

Abstract

Türk-Alman Üniversitesi (TDÜ), akademik profili çok dillilik, uluslararası işbirliği ve bilgi üretimine odaklanan, kurumsal ve hukuki açıdan olağanüstü bir örnek teşkil eden, iki ülke tarafından kurulmuş bir devlet üniversitesidir. Bu bildiri, Türk-Alman Üniversitesinin dil politikasını üniversitenin eğitim ve yükseköğretim stratejisinin ayrılmaz bir bileşeni olarak ele almakta; söz konusu politikayı yükseköğretimde dil politikaları, üniversitelerin yönetsel yapılanmaları ve yükseköğretimin uluslararasılaşması bağlamında kuramsal olarak incelemektedir. Çalışmanın temel amacı, çok dilliliğin üniversite bünyesinde yalnızca programatik bir hedef olarak değil, hukuken bağlayıcı ve kurumsal olarak uygulanabilir bir kalite unsuru olarak nasıl yapılandırıldığını ortaya koymaktır. Türk-Alman Üniversitesinin dil politikasının normatif temeli, Türkiye Cumhuriyeti ile Almanya Federal Cumhuriyeti arasında imzalanan ikili kuruluş anlaşmasına, 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'na ve Yükseköğretim Kurulu (YÖK) tarafından çıkarılan ilgili düzenlemelere dayanmaktadır. Bu çerçevede Türkçe ve Almanca üniversitenin eşdeğer öğretim dilleri olarak belirlenmiş, İngilizce ise tamamlayıcı bir bilim ve iletişim dili olarak konumlandırılmıştır. Bu hukuki yapı, çok dilliliğe bağlayıcı bir nitelik kazandırmakta ve üniversitenin kurumsal kimliğini belirleyen temel unsurlardan biri hâline getirmektedir. Bu yönüyle TAÜ, Türkiye'deki diğer yükseköğretim kurumlarından ayrışan, dil politikasını yapısal ve hukuki güvence altına almış bir model sunmaktadır. Müfredat düzeyinde dil politikası, kademeli ve işlevsel birçok dillilik mimarisiyle somutlaşmaktadır. Mühendislik, fen bilimleri ile iktisadi ve idari bilimler alanlarındaki lisans programlarında öğretim dili ağırlıklı olarak Almanca iken; kültür, sosyal ve hukuk bilimlerinde belirli bir Almanca payı içeren iki dilli öğretim modelleri uygulanmaktadır. Yüksek lisans ve doktora düzeyinde ise araştırma odaklı programlarda İngilizce öğretim dili öne çıkmakta, bu durum uluslararası akademik görünürlüğü ve bilimsel hareketliliği desteklemektedir. Dil politikasının uygulamadaki temel araçlarından biri, Yabancı Diller Yüksekokulu bünyesinde yürütülen zorunlu Almanca hazırlık programıdır. Yeterli dil belgesine sahip olmayan öğrenciler, lisans eğitimine başlamadan önce A1 düzeyinden C1 düzeyine kadar uzanan yapılandırılmış ve başarı odaklı bir dil eğitiminden geçmektedir. Bu süreç, alanlara özgü akademik Almanca dersleri ve TestDaF gibi uluslararası standartlara sahip sınavlarla desteklenmektedir. Böylece alan bilgisi ile belgelendirilebilir dil yeterliği bütüncül biçimde bir araya getirilmektedir. Sonuç olarak bu çalışma, Türk-Alman Üniversitesinin dil politikasının hukuki düzenlemeler, müfredat planlaması ve kurumsal uygulamaların birbirini tamamladığı tutarlı ve bütünlüklü bir yönetsel model oluşturduğunu göstermektedir. Çok dillilik, bu modelde ek bir yeterlilik değil, üniversite eğitiminin yapısal bir kalite ölçütü olarak konumlandırılmakta; Türk-Alman Üniversitesi bu yönüyle binasyonel üniversite iş birlikleri bağlamında örnek bir yükseköğretim modeli sunmaktadır.

Keywords: Çokdillilik, yükseköğretimde dil politikası, yükseköğretimin uluslararasılaşması

* Türk-Alman Üniversitesi, cemal.yildiz@tau.edu.tr
** Türk-Alman Üniversitesi, uzuntas@tau.edu.tr
*** Türk-Alman Üniversitesi, ozden.ozkaya@tau.edu.tr
****Türk-Alman Üniversitesi, leyla.cosan@tau.edu.tr
***** Türk-Alman Üniversitesi, eylul.cosan@tau.edu.tr
****** Türk-Alman Üniversitesi, seyma.zehiroglu@tau.edu.tr

From Ideology to Practice: Determinants of Family Language Policies in Turkish Families

Dilruba ER COŞGUN*

Abstract
From Ideology to Practice: Determinants of Family Language Policies in Turkish Families Family Language Policy (FLP) constitutes a central mechanism in heritage language maintenance in multilingual contexts. Especially for the Turkish diaspora in Europe, language choices are typically shaped early through family language policy, emerging from the interplay of multiple factors. This study investigates the FLP of second-generation Turkish immigrant families in Germany, drawing on Bernard Spolsky's model of ideology, practice, and management. The empirical data are analyzed within the broader FLP framework, building on key contributions in the field (King et al., 2008; Spolsky, 2004, 2009, 2012; Curdt-Christiansen, 2009, 2013, 2014, 2018; Curdt-Christiansen & Huang, 2020). Based on qualitative case studies of three family typologies, the study conceptualizes FLP as a dynamic and negotiated process shaped by both visible and less visible factors. These include not only observable elements such as language input, parental proficiency, and social networks, but also deeper dimensions such as family dynamics, parental anxiety, psychological burden, decision fatigue, past experiences and traumas, and socio-economic conditions. The findings highlight how these layered factors interact to shape the home's linguistic and emotional environment. The analysis reveals a tension between pro-heritage language ideologies and everyday linguistic practices, often shaped by external pressures such as schooling and integration concerns. While parents strongly value Turkish as a heritage language, everyday practices are largely dominated by German. A significant commonality is what we term as "critical breaking point", where all three families made a critical decision fort he HL maintenance. The study argues that the key to heritage language maintenance lies not in early exposure alone, but in sustained continuity over time. In this context, stick-to-it-iveness, understood as consistent commitment despite emotional, cognitive, and structural challenges, emerges as the central mechanism distinguishing successful from fragile language maintenance trajectories. The study further suggests that shifting from a mindset of "between-ness" to "both-ness" enables families to connect their beliefs with their actions, ensuring the continuity of the heritage language. By foregrounding the role of anxiety, psychological load, and invisible family-internal processes, this study offers a more comprehensive understanding of how heritage language policies are enacted, negotiated, and transformed across generations.

Keywords: Sociolinguistics, Bilingualism, Multilingualism, Heritage Language Learning, Turkish in Europe, Family Language Policy (FLP), Turkish Heritage Language Acquisition, Language Ideology and Practice, Stick-to-it-iveness, Parental Anxiety.

*T.C. Madrid Büyükelçiliği Eğitim Müşavirliği / Ankara Üniversitesi, erdilruba@hotmail.com

Yabancı Uyruklu Öğrencilere Dil Öğretimi ve Kapsayıcı Eğitim: Niğde İli Örneği

Nihal COŞKUN* Saliha TÜFEKÇİ**

Abstract

Araştırma Sorusu: Yabancı uyruklu öğrencilere yönelik dil öğretimi sürecinde ilkokul, ortaokul ve lise eğitim kurumlarında görev yapan öğretmenlerin kapsayıcı eğitime yönelik tutum düzeyleri ile öğrenme için evrensel tasarım bağlamındaki pedagojik öz-yeterlik düzeyleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki var mıdır? Öğretmenlerin kapsayıcı eğitime yönelik tutum düzeyleri nedir? Öğretmenlerin öğrenme için evrensel tasarım bağlamındaki pedagojik öz-yeterlik algıları ne düzeydedir? Öğretmenlerin kapsayıcı eğitime yönelik tutum düzeyleri ile öğrenme için evrensel tasarım bağlamındaki pedagojik öz-yeterlik düzeyleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmakta mıdır? Öğretmenlerin kapsayıcı eğitime yönelik tutum düzeyleri; cinsiyet, mesleki kıdem, branş, hizmet içi eğitim alma durumu değişkenlerine göre istatistiksel olarak anlamlı biçimde farklılaşmakta mıdır? Öğretmenlerin öğrenme için evrensel tasarım bağlamındaki pedagojik öz-yeterlik düzeyleri: cinsiyet, mesleki kıdem, branş, hizmet içi eğitim alma durumu değişkenlerine göre istatistiksel olarak anlamlı biçimde farklılaşmakta mıdır? Öğretmenlerin kapsayıcı eğitime yönelik tutum düzeyleri, öğrenme için evrensel tasarım bağlamındaki pedagojik öz-yeterlik düzeylerini anlamlı düzeyde yordamakta mıdır? Yöntem: Araştırma, nicel araştırma yöntemlerinden ilişkisel tarama modelinde betimsel bir çalışma olmakla birlikte herhangi bir deneysel müdahale yapılmaksızın mevcut durum ortaya konularak değişkenler arasındaki ilişkiler incelenmiştir. Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi Etik Kurulundan etik kurul onayı alınarak 2025-2026 eğitim öğretim yılında Niğde ilindeki eğitim kurumlarında (ilkokul, ortaokul ve lise) görev yapan, sınıf ve branş düzeylerine göre 117 öğretmenin kapsayıcı eğitim yaklaşımlarına ilişkin tutumları ile öğrenme için evrensel tasarım temelli öğretmen öz-yeterlik algıları arasındaki ilişki incelenmiştir. Örneklem büyüklüğü, araştırmanın güvenilir ve anlamlı sonuçlar üretebilmesi için evrenden araştırmaya katılacak öğretmenler arasından rastgele seçilmiş ve istatistiksel olarak yeterli düzeyde planlanmıştır. Araştırmada, Katılımcı Bilgi Formu, 5'li Likert ölçekli Kapsayıcı Eğitime Yönelik Tutum Ölçeği ve 7'li Likert ölçekli Öğrenme için Evrensel Tasarım Öğretmen Öz-Yeterlik Ölçeği kullanılmıştır. Ölçekler Google formlar aracılığı ile çevrimiçi ortamda uygulanmış olup öğretmenlerin gönüllü katılımı sağlanarak veriler toplanmış ve gizlilik korunmuştur. Araştırma ortamı ile veri toplama süreci, bilimsel araştırma ilkelerine ve etik kurallara uygun olarak yürütülmüştür. Verilerin analizi ise SPSS 27 programı kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Ölçeklerin güvenilirliği Cronbach alfa katsayılarıyla değerlendirilmiş ve yüksek iç tutarlılık sağlandığı saptanmıştır. Normal dağılım varsayımı çarpıklık ve basıklık değerleri ile Kolmogorov-Smirnov ve Shapiro-Wilk testleri aracılığıyla incelenmiş, verilerin normal dağılmadığı belirlenmiş ve buna bağlı olarak non-parametrik testler tercih edilmiştir. İki grup karşılaştırmalarında Mann-Whitney U, ikiden fazla grup karşılaştırmalarında Kruskal-Wallis testi uygulanmıştır. Değişkenler arasındaki ilişkiler Spearman korelasyon analizi ile değerlendirilmiş, yordayıcı etkiler ise basit doğrusal regresyon analizi ile incelenmiştir. Bulgular, öğretmenlerin kapsayıcı eğitime yönelik tutumları ile öğrenme için evrensel tasarım temelli öz-yeterlik algıları arasında anlamlı ve pozitif bir ilişki olduğunu göstermiştir. Ayrıca öğretmen öz-yeterlik düzeylerinin kapsayıcı eğitime yönelik tutumlarının anlamlı biçimde yordandığı ve toplam varyansın %38'ini açıkladığı tespit edilmiştir. Demografik değişkenler açısından yapılan analizlerde, genel olarak tutum ve öz-yeterlik algılarında anlamlı farklılıklar gözlenmemiş sadece bazı alt boyutlarda sınırlı farklılıklar belirlenmiştir. Bu çalışma, kapsayıcı eğitim ve öğrenme için evrensel tasarım yaklaşımını bir arada ele alarak öğretmen yeterlikleri bağlamında bütüncül bir bakış sunmaktadır. Özellikle göç ve dil temelli eğitim sorunlarının yoğun olduğu bağlamlarda, öğretmenlerin pedagojik öz-yeterlikleri ile kapsayıcı tutumları arasındaki ilişki bakımından hem kuramsal hem de uygulamaya dönük önemli çıkarımlar elde edilmiştir.

Keywords: Yabancı uyruklu öğrenci, göç ve eğitim, kapsayıcı eğitim, dil öğretimi, öğretmen öz-yeterliği

*Milli Eğitim Bakanlığı Özel Kalem Müdürlüğü, nihal.coskun@meb.gov.tr

**MEB Niğde Fen Lisesi, salihatfkc@hotmail.com

Web-Based Project-Based Teaching and Learning

Joana LAPA*. Elida BEGAJ**

Abstract
This paper analyzes Project-Based Learning (PBL) as one of the most important pedagogical approaches in contemporary education, especially in the context of integrating Web technologies with a focus on primary education. This article aims to analyze in detail the concept of Web-supported PBL, its impact on the quality of learning, the role of the teacher and the student, the benefits and challenges that accompany the implementation of this approach in primary education, as well as the way of organizing lessons and the inclusion of students. Through a qualitative research methodology and a case study in primary education, it is evidenced that the use of Web platforms and digital tools increases active engagement, critical thinking, collaboration, the increase of long-term memory and the development of digital competencies. The results suggest that Web-based PBL is an effective model for preparing students in grades I-V for the challenges of the knowledge society and the modern labor market. For the realization of this study, the findings and results of the lessons developed in primary education were used as measuring instruments. Practical recommendations arise based on the findings of the study, which find their place in the age groups 6-10 years in basic education, as well as for the teachers who teach in these classes.

Keywords: teaching, learning, project work, Web, primary education, educational technology

*Tiran Üniversitesi, joana.lapa@univlora.edu.al
**Tiran Üniversitesi, elida.begaj@qsha.gov.al

Listening to Literature: Audiobbоks as a Digital Resource in University Level ELT

Albana LILAJ*

Abstract
Within contemporary English Language Teaching (ELT), increasing attention is being given to digital pedagogy and the integration of language skills in higher education. This paper examines the use of audiobooks as a pedagogical resource in the teaching of English literature to graduating students at the Faculty of Foreign Languages, University of Tirana. Drawing on data from a mini-questionnaire administered to students and faculty members, the study explores current practices, attitudes, and perceived benefits of audiobook use in university-level ELT and literature teaching. The findings indicate that although audiobooks are not yet systematically embedded in the curriculum, they are widely perceived as effective supplementary resources for integrating listening skills into literature instruction, enhancing pronunciation awareness, fostering learner autonomy, and increasing student engagement with literary texts. While grounded in a specific institutional context, the study reflects challenges and opportunities common to ELT practice across European higher education settings. The paper argues for the guided integration of audiobooks as part of an integrated approach to language and literature teaching and offers implications relevant to similar ELT contexts in Europe.

Keywords: audiobooks, digital pedagogy in ELT, integrated language skills, literature teaching in higher education, multimodal learning

*Tiran Üniversitesi, albana.lilaj@unitir.al

AZERBAYCAN EDEBI DILI TARIHINDE IKI DILLILIĞIN OLUŞUMU VE GELIŞIMI (XIII-XVI. Yüzyillara dayanarak)

Türkan ASKEROVA*

Abstract

Abstract: Azerbaycan edebi dilinin milli dil temelinde oluşumunun ilk aşaması XIII-XVI. Yüzyılların yaratıcılığıyla tamamlanmıştır. Bu yüzyılların Azerbaycan edebiyatının ve edebi dilinin geniş içeriğe sahip dönemleri arasında yer aldığını söyleyebiliriz. Bu içerik Kadı Burhaneddin, İmadedin Nesimi, Avhadi, Şeyh Kasım Enver, Hakiri, Şems Tabrizi, Kişvari, Habibi, Sürüri, Şah Khatai, Şühadaname, Şeyh Safi ve başkaları tarafından yazılmıştır. XIII-XVI. Yüzyıl edebi dili tarihinde iki dillilik (bilingvizm), Arap-Fars dillerinin güçlü etkisiyle oluşmuş, klasik dönemde ise Arap-Fars dillerinin yanı sıra Azerbaycan Türkçesinin şiirde kullanılmasıyla gelişmiştir. Aynı zamanda bu süreç, sözlü halk edebiyatının oluşumu ve gelişimi ile birlikte, yazılı edebiyat birliğine ve daha sonra ulusal dilin zenginleşmesine zemin hazırlayarak gelişmiştir. Sunulan dönemin göstergebilimsel fenomenlerinden biri eş anlamlılardır. Mevcut tarihsel kaynaklar eş anlamlılar hakkında tam bir fikir oluşturur. Aynı konuya, olaya, işarete veya eyleme ilişkin ancak farklı biçimlerde sunulan tarihi olgular, anıt metinlerde veya klasik şiir dilinde bu düzenin gelişimini belirlemiştir. Bir takım sözlük anlamlarının bağlamlarda kullanılabilmesi, 13-16. Yüzyıl Azerbaycan edebi dilinin konuşma kaynaklarının zenginliğini göstermektedir. Metin içerisinde aynı anlamın sunulması elbette yakın ve uzak anlamların oluşum aşamalarına da işaret edebilir. Assosiativ ilişki, şimdi olduğu gibi o zamanın sözcüksel eşanlamlılarındaki güçlü biçimleriyle ayırt ediliyordu. Assosiativ bağlanma, zamanın düşüncesiyle nesne ve olayların yeni özelliklerini oluşturabilmektedir. Bu nesne veya olaylar, diğer nesne veya olaylarla benzerliklerinden dolayı ikinci kez aday gösterilebilir.

Keywords: Azerbaycan edebi dili, iki dililik , XIII-XVI. Yüzyıllar, Azerbayan türk dili, Arapça, Farsça

*Azerbaycan Milli Bilimler Akademisi Dilbilim Enstitüsü, disser083@gmail.com

Üç Buçuk Yaşındaki İki Dilli Çocuğun Türkçe ve Almanca Dil Gelişimi: Bad Harzburg Örneği Üzerine Bir Vaka Çalışması

Bekir ŞAHİN*

Abstract
Bu çalışma, Almanya'nın küçük bir şehri Bad Harzburg'da yaşayan üç yaşındaki bir çocuğun Türkçe ve Almanca dillerindeki gelişimini inceleyen bir vaka çalışmasıdır. Araştırmada, nitel gözlem ve kayıtlar kullanılarak çocuğun iki dilli dil gelişimi analiz edilmiştir. Bulgular, çocuğun iki dil arasında bağlama göre uygun dil tercihleri yapabildiğini ve kod-değiştirme davranışlarını işlevsel şekilde kullandığını göstermektedir. Ayrıca, aile içi Türkçe kullanımının ve dış çevrede Almanca etkileşiminin dil gelişimini desteklediği ortaya çıkmıştır. Çalışma, iki dilliliğin erken yaşta bilişsel esnekliği artırdığını ve çocukların dilsel ve kültürel zenginlikler kazandığını vurgulamaktadır. Sonuç olarak, ailelerin bilinçli dil politikaları ve sosyal çevrenin dil gelişimine olumlu etkileri olduğu, küçük şehirlerde yaşayan iki dilli çocukların dil gelişimini desteklemek için yerel kurumların rolünün önemli olduğu belirtilmiştir.

Keywords: İki dillilik, dil gelişimi, kod değiştirme, dil tercihi, bilişsel esneklik, Almanya

*VHS Goslar, sahin.bekir@hotmail.de

Türkçe ve Türk Kültürü Öğretiminde Bütünleşik Bir Model: Program, Ders Kitabı ve Dijital Platform Bağlamında Ülkem Yanımda Örneği

Gizem YALMAN*

Abstract
Avrupa'da yaşayan göçmen kökenli çocukların ana dil becerilerinin korunması ve geliştirilmesi, dil öğretimi ve kapsayıcı eğitim alanında önemli bir araştırma ve uygulama alanı oluşturmaktadır. Özellikle miras dili olarak Türkçenin öğretimi, yalnızca dilsel yeterliğin geliştirilmesiyle sınırlı kalmamakta; aynı zamanda kültürel aidiyetin sürdürülmesi, kimlik gelişiminin desteklenmesi ve çokkültürlü yaşam bağlamında bireyin kendini konumlandırabilmesi açısından da kritik bir rol oynamaktadır. Bu doğrultuda Avrupa'da dil öğretimi, giderek daha fazla bütünleşik ve kapsayıcı modeller çerçevesinde ele alınmaktadır. Bu çalışma, Millî Eğitim Bakanlığı tarafından yürütülen "Ülkem Yanımda" projesi kapsamında geliştirilen Türkçe ve Türk Kültürü Dersi Öğretim Programı, ders kitapları ve dijital platform arasındaki bütünleşik yapıyı, Avrupa'da kapsayıcı dil eğitimi yaklaşımları bağlamında analiz etmeyi amaçlamaktadır. Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden doküman analizi kullanılmış; öğretim programı, 1–8 seviyelerine ait ders kitapları ve dijital platform içerikleri pedagojik yaklaşım, kültür aktarımı, bütünleşik yapı ve kapsayıcı eğitim temaları doğrultusunda incelenmiştir. Araştırma bulguları, öğretim programının iki dillilik duyarlılığına dayalı, dört temel dil becerisini bütünleşik biçimde ele alan, sarmal yapı ve öğrenci merkezli öğrenme anlayışını benimseyen bir pedagojik çerçeve sunduğunu göstermektedir. Ders kitaplarının bu yaklaşımı seviye temelli ve tematik bir yapı içinde somutlaştırdığı; aile, günlük yaşam, değerler, sözlü kültür ürünleri, tarihî ve edebî metinler, sanat, geleneksel oyunlar, kültürel miras ile bilim ve teknoloji gibi içerikler aracılığıyla dil öğretimi ile kültür aktarımını birlikte yürüttüğü belirlenmiştir. Dijital platformun ise öğretim programı ve ders kitaplarını çevrim içi dersler, videolar, sesli kitaplar, eğitsel oyunlar ve öğretmen içerikleriyle destekleyerek öğrenme sürecini erişilebilir ve sürdürülebilir bir dijital öğrenme ekosistemine dönüştürdüğü görülmüştür. Sonuç olarak, "Ülkem Yanımda" modelinin Avrupa'da yaşayan iki dilli Türk çocuklarına yönelik kapsayıcı ve bütünleşik bir dil öğretimi yapısı sunduğu değerlendirilmektedir. Bununla birlikte modelin, çokkültürlü içerik çeşitliliği, farklı öğrenci profillerine yönelik uyarlamalar ve erişilebilirlik boyutları açısından geliştirilmesine yönelik öneriler sunulmaktadır.

Keywords: Türkçe öğretimi, iki dillilik, miras dili, bütünleşik model, kapsayıcı eğitim

* Altıeylül İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü, gizem.arisin@gmail.com

The linguocultural competence in teaching a foreign language in a non-native language environment

Aynur MAHMUD*

Abstract
The article discusses the main difficulties that arise when teaching foreign speakers a language. The problems of teaching grammar in a foreign language environment have their own characteristics. There are a number of problems in developing intercultural communication skills. An integral part of learning a foreign language is phraseology. Understanding and using the phraseology of a language allows a person of a foreign language and a foreign culture to become familiar with this language, culture, and become aware of the ethnic characteristics, mentality, and soul of the people. Working with phraseology is an important stage in the formation of linguistic, linguocultural and linguocultural competence in teaching a foreign language in a non-native language environment. At the same time, the dialogue of cultures is considered as a methodological principle that substantiates the goals, objectives and forms of teaching a foreign language. Non-equivalent vocabulary is an integral element of language learning in all its living diversity, historical and modern state, and practice of use. Mastering non-equivalent vocabulary of a foreign language, teaching foreign language students to understand and use in practice the lexical units of this language have some features and difficulties. The specifics of national culture oblige foreign language students to study non-equivalent vocabulary. At the same time, a foreign language student is familiar with a certain element of this vocabulary, since some of these concepts exist in his language and culture. When teaching non-equivalent vocabulary, it is necessary to take into account the background vocabulary of the student's native language, and at the same time, linguocultural commentary or an explanation of the components of meaning that do not coincide with the language of the foreign language student is required. Non-equivalent vocabulary names concepts that do not exist in other languages and cultures. The use and understanding of non-equivalent vocabulary will create an opportunity for foreign language students to communicate with native speakers of another language. Lexical and phraseological units when teaching foreign language students must be selected in such a way that the student has an idea not only of the lexical composition of the language, but also of cultural studies, ethnic characteristics, mentality, and the concept of regional studies. The work describes typical mistakes that can create serious barriers in the process of communication with native speakers of a foreign language. In particular, it is concluded that it is necessary to take into account the distinctive features of language and culture in comparison with other linguistic cultures in order to productively work on eliminating errors in speech.

Keywords: foreign language, non-equivalent vocabulary, linguistic culture, phraseology

* National Academy of Sciences of Azerbaijan, aynuram@rambler.ru

Kapsayıcı Eğitim ve Göçmen Kökenli Gençler: Fransa Örneği

Fatma ÇAKIR*

Abstract
Amaç: Bu bildiri, Fransa'da kapsayıcı eğitim politikaları bağlamında göçmen kökenli gençlerin eğitim sistemine erişim koşullarını ve destek mekanizmalarını ele almayı amaçlamaktadır. Yöntem: Çalışma, kapsayıcı eğitim ve göçmen öğrencilerin eğitimi alanında Fransa'da yürürlükte olan politika belgeleri ve kurumsal düzenlemelerin nitel bir incelemesine dayanmaktadır. Bulgular: Elde edilen bulgular, kapsayıcı eğitimin Fransa'da ulusal düzeyde tanımlanmış bir çerçeveye sahip olduğunu; ancak uygulamanın kapsamı ve yoğunluğunun yerel yönetimlerin bütçesel kapasiteleri, kurumsal öncelikleri ve bölgesel ihtiyaçlara göre farklılaştığını göstermektedir. Bu durum, dil desteği ve pedagojik uyarlamalara erişimde bölgesel eşitsizliklerin ortaya çıkmasına yol açmaktadır. Sonuç: Fransa örneği, kapsayıcı eğitimin göçmen kökenli gençler açısından yalnızca normatif bir hedef olarak değil, aynı zamanda çok düzeyli yönetişim ve kaynak dağılımı çerçevesinde ele alınması gereken bir politika alanı olduğunu ortaya koymaktadır.

Keywords: Kapsayıcı Eğitim, Göçmenlik, Fransa

*f-cakir@live.fr

İki Dilli Çocuklarda Konuşma Akıcılığı Güçlüğü (Kekemelik) ve Sosyal Dışlanma

Dilara Keskin* Tuba Keskin**

Abstract
Bu çalışma; iki dilli konuşma akıcılığı güçlüğü (kekemelik) yaşayan çocuklarda, sosyal dışlanma olgusunu, öğreticiler ve sosyal hizmet uzmanlarının görüşleri doğrultusunda incelemeyi amaçlamaktadır. Araştırmanın temel hedefi, iki dilli çocuklarda kekemeliğin iletişim ve sosyal etkileşim üzerindeki etkilerini anlamak, sosyal dışlanmayla ilişkili durumları tanımlamak ve eğitim ile sosyal hizmet uygulamalarında kullanılabilecek destek stratejilerini ortaya koymaktır. İki dillilik, çocukların akademik ve sosyal gelişiminde olumlu gelişimler sağlarken, iletişim süreçlerinde ek zorluklar da yaratabilmektedir. Kekemelik ise konuşma akıcılığındaki kesintiler yoluyla sosyal etkileşimleri sınırlandırmakta ve özgüven üzerinde olumsuz etkiler doğurmaktadır. Bu kapsamda iki dilli çocuklarda konuşma akıcılığı güçlüğü yani kekemelik yaşayan çocukların dışlanma durumu ortaya çıkmaktadır. Araştırmada nitel yöntem benimsenmiş, veri toplama aracı olarak yarı yapılandırılmış görüşme formu uygulanmıştır. Çalışma grubunu, özel eğitim öğreticileri ve sosyal hizmet uzmanları oluşturmaktadır. Elde edilen veriler tematik analiz ile incelenmiş ve üç temel tema ortaya çıkmıştır: sosyal dışlanma, iletişim ve özgüven sorunları ile destek ve müdahale stratejileri. Bulgular, iki dilli çocuklarda kekemelik nedeniyle ortaya çıkan sosyal dışlanma olgusunun anlaşılmasının, hedef odaklı ve kültürel-dilsel açıdan duyarlı müdahalelerin geliştirilmesine katkı sağlayabileceğini göstermektedir. Çalışma, eğitimciler ve sosyal hizmet uzmanları için çocukların sosyal ve akademik gelişimini destekleyecek rehber niteliği taşımaktadır.

Keywords: İki dillilik, konuşma akıcılığı güçlüğü, kekemelik, sosyal dışlanma, çocuk, öğretici ve uzman görüşleri, sosyal hizmet

*Başkent Üniversitesi, dilarakedu@gmail.com
** TÜİK, tubakeskin201@gmail.com

Kapsayıcı Eğitim Perspektifinden İki Dilli Öğrencilerde Yapay Zekâ Destekli Dil Öğretimi: Entegrasyon ve Kapsayıcılık Bağlamında Pedagojik Yeniden Yapılandırma

Murat DEMİRKAN* Naci Serhat BAŞKAN** Mustafa BÜKER***

Abstract

Fransız eğitim sistemi uzun yıllar entegrasyon temelli bir paradigma üzerine inşa edilmiştir. Öğrencilerin Fransızca akademik dil yeterliliği kazanarak sisteme uyum sağlamasını öncelikli olarak hedeflemiştir. Ancak bu yaklaşım, öğrencilerin çok dilli repertuarlarını ve kültürel kimliklerini çoğu zaman ikincil plana itmekte ve eğitimde asimetrik bir uyum ilişkisi üretmektedir. Kapsayıcı eğitim yalnızca eğitime erişimin sağlanmasıyla sınırlı değildir. Ayrıca öğrencilerin bilişsel, dilsel ve sosyo-duygusal gereksinimlerine duyarlı öğrenme ortamlarının tasarlanmasını da zorunlu ve mümkün kılmaktadır. Söz konusu eğitim yaklaşımı, Lev Vygotski'nin yakınsal gelişim alanı, Pierre Bourdieu'nün eğitimde eşitsizliklerin yeniden üretimi yaklaşımı, Philippe Meirieu'nun farklılaştırılmış pedagoji anlayışı ve Jean Piaget'nin bilişsel gelişim kuramı gibi farklı teorik çerçevelerden dolaylı olarak faydalanmaktadır. Ek olarak Mel Ainscow kapsayıcılığı sistemsel bir dönüşüm olarak ele alırken, Amartya Sen'in yapabilirlikler yaklaşımı eğitimi bireysel özerklik ve anlamlı katılım üzerinden yeniden düşünmeye imkân tanımaktadır. Çalışmamız iki dilli öğrencilerin eğitimi bağlamında kapsayıcı eğitim yaklaşımı ile yapay zekâ destekli dil öğretimi arasındaki ilişkiyi incelemeyi amaçlamaktadır. Bu bağlamda çalışma aşağıdaki temel araştırma sorusuna odaklanmaktadır: Yapay zekâ destekli dil öğretimi, iki dilli öğrencilerin eğitiminde entegrasyon ile kapsayıcılık arasında hangi pedagojik mekanizmalar aracılığıyla işlevsel bir köprü kurmaktadır? Çalışma, literatür temelli nitel bir kuramsal analiz olarak tasarlanmıştır. Mevcut araştırmalar ve örnek dijital uygulamalar üzerinden betimsel bir değerlendirme sunmaktadır. Dijital bağlamda CNIL'in (Commission nationale de l'informatique et des libertés) veri etiği yaklaşımı, Antoinette Rouvroy ve Dominique Cardon'un algoritmik sistemlerin tarafsız olmadığına yönelik eleştirileri ile Inria'nın kamu yararı odaklı yapay zekâ perspektifi dikkate alınarak etik çerçeve tartışılmaktadır. Yapay zekâ destekli sistemler, bireyselleştirilmiş öğrenme süreçlerini güçlendirme potansiyeline sahiptir. Ölçme değerlendirme araçları öğrencilerin eksiklerini belirlerken, adaptif öğrenme platformları öğrencinin düzeyine uygun içerikler sunmakta ve anlık geri bildirim mekanizmaları öğrenme sürecini hızlandırmaktadır. Ayrıca otomatik değerlendirme ve içerik üretimi gibi özellikler, öğretmenlerin iş yükünü azaltarak pedagojik etkileşime daha fazla odaklanmalarına olanak tanımaktadır. İki dilli öğrenciler açısından dijital araçlar, bilişsel araçlar olarak işlev görmekte ve Dillerarası geçiş süreçlerini (translanguaging) destekleyerek öğrencilerin diller arasında esnek geçişler yapmasını sağlamaktadır. Bu bağlamda yapay zekâ, özellikle destekleyici kullanım ve adaptasyon süreçleri göz önünde bulundurulduğunda işlevsel bir rol üstlenmektedir. Bu durum, çok dilliliğin bir dezavantaj olmaktan çıkıp pedagojik bir avantaj olarak düşünülmesine katkı sunmaktadır. Bununla birlikte çalışma, yapay zekâ kullanımının bazı sınırlılıklarına da dikkat çekmektedir. Dijital uçurum, teknolojilere erişim ve kullanım becerilerindeki eşitsizlikleri derinleştirirken; pedagojik çerçeveden bağımsız kullanım sosyal etkileşimi zayıflatma ve yüzeysel bir kapsayıcılık algısı oluşturma riski taşımaktadır. OECD Digital Education Outlook 2026 raporuna göre performans ve öğrenme paradoksunu da ortaya çıkarabiliyor. Başka bir deyişle yapay zekâ ödev ve üretim performansını arttırırken destek azaldığında performans gerçek öğrenmeye dönüşmeyerek yeni bir sorunsal teşkil edebiliyor. Sonuç olarak çalışmamız, yapay zekânın sadece teknik bir araç değil, aynı zamanda pedagojik bir yeniden yapılandırma aracı olduğunu ileri sürmektedir. Ayrıca entegrasyon ile kapsayıcılık arasında adaptasyon ve destekleyici kullanım mekanizmaları üzerinden dinamik bir bağ kurduğunu savunulmaktadır. Ancak bu potansiyelin sürdürülebilir ve adil biçimde hayata geçirilebilmesi, etik, pedagojik ve sosyal boyutların bütüncül bir çerçevede ele alınmasına bağlıdır.

Keywords: Kapsayıcı eğitim, Yapay zekâ destekli öğrenme, İki dillilik, Bireyselleştirilmiş öğrenme

*Marmara Üniversitesi, demirkan2002@gmail.com
**Marmara Üniversitesi, serhat.baskan@marmara.edu.tr
***Marmara Üniversitesi, mustafa.buker@marmara.edu.tr

Göç Toplumunda Öğretmen Profesyonelliği: Anadil Öğretiminde Çok Dillilik Yönelimi

Meltem ARSLAN*

Abstract
"Göç Toplumunda Öğretmen Profesyonelliği: Anadil Öğretiminde Çok Dillilik Yönelimi" başlıklı doktora projesi, Avusturya'da öğretmenlerin çok dillilik odaklı anadil öğretimine ilişkin mesleki yeterliklerini ve inançlarını incelemektedir. Bu çalışma, devam etmekte olan bir doktora projesinin kuramsal çerçevesini ve araştırma tasarımını sunmaktadır. Göç toplumunun gerçeklikleri ve anadil öğretiminin marjinalleştirilmesi göz önüne alındığında, araştırma, öğretmenlerin uygulamaları mevcut kurumsal koşullar altında eşitliği teşvik edecek şekilde nasıl şekillendirdiklerini incelemektedir. Kuramsal olarak çalışma, COACTIV yeterlilik modeline dayandırılmakta ve dil eğitimi alanına özgü çerçevelerle desteklenmektedir. Araştırma tasarımı nitel bir yaklaşım benimsemektedir. Viyana'da yaklaşık 15 öğretmenle yarı yapılandırılmış görüşmeler gerçekleştirilerek onların öznel algıları, inançları ve kaynak kullanımları incelenecektir. Ayrıca, 6–8 uzman görüşmesi, pratik perspektifler için kuramsal bir çerçeve sunacak ve mesleki yeterliliğin temel boyutlarını belirlemeye yardımcı olacaktır. Veri analizi, yapılandırılmış içerik analizi yöntemiyle gerçekleştirilecektir. Tezin amacı, profesyonelleşme gereksinimlerini ortaya koymak ve anadili öğretmenlerinin hizmet öncesi ve hizmet içi eğitimlerine yönelik çıkarımlar geliştirmektir.

Keywords: İnançlar, görüşme çalışması, dil eğitimi politikası, mesleki gelişim, öğretmen eğitimi

*Viyana Üniversitesi, meltem.arslan@univie.ac.at

Kapsayıcı ve Kültürel Bir Yaklaşım Olarak SOKÜM: İki Dilli Öğrencilere Türkçe Öğretimi, TED Üniversitesi Örneği

Fatma AKIN ÇELEBİ*

Abstract
Bu çalışma, TED Üniversitesi'nde öğrenim gören iki dilli öğrencilerin yabancı dil olarak Türkçe öğrenme süreçlerinde, Somut Olmayan Kültürel Miras (SOKÜM) ögelerinin rolünü; bu ögelerin öğrencilerin kültürel kimlikleriyle bağ kurma düzeyleri ve öğrenme motivasyonları üzerindeki olası etkilerini, kapsayıcı ve kültürel bir eğitim yaklaşımı çerçevesinde incelemeyi amaçlamaktadır. İki dilli genç bireyler için Türkçe, yalnızca bir iletişim aracı değil; aynı zamanda ailevi, kültürel ve kimliksel bir aidiyet unsuru olarak değerlendirilmektedir. Bu çerçevede, masallar, atasözleri, halk müziği, geleneksel el sanatları gibi SOKÜM ögeleri; Türkçenin öğretiminde hem anlamlı hem de bağ kurmaya olanak tanıyan etkili içerikler olarak öne çıkmaktadır. Araştırma, üniversite düzeyinde Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen iki dilli öğrencilerin SOKÜM temelli içeriklere yönelik tutumlarını, bu içeriklerle kimlikleri arasında kurdukları ilişkinin niteliğini ve bu ögelerin dil öğrenme motivasyonlarına etkisini incelemeyi hedeflemektedir. Bu doğrultuda araştırmada "İki dilli öğrenciler, Türkçe öğretiminde kullanılan SOKÜM içeriklerine karşı nasıl bir tutum sergilemektedir?", "Bu içeriklerle kültürel kimlikleri arasında nasıl bir bağ kurmaktadırlar?" "SOKÜM ögeleri, öğrencilerin Türkçe öğrenme motivasyonlarını nasıl etkilemektedir?" sorularına yanıt aranacaktır. Araştırma, nicel ağırlıklı bir saha çalışması olarak planlanmıştır. Veri toplama aracı olarak anket yöntemi kullanılacak; katılımcı grubunu TED Üniversitesi'nde Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen iki dilli öğrenciler oluşturacaktır. Anket formu, üç temel boyut üzerine yapılandırılmıştır: SOKÜM içeriklerine yönelik tutum, Kültürel kimlikle bağ kurma düzeyi, Türkçe öğrenme motivasyonu. Her boyut, 5'li Likert tipi derecelendirme ölçeğiyle ölçülmekte; ilgili alanyazındaki geçerli ölçeklerden yola çıkılarak geliştirilmiştir. Ayrıca, katılımcıların kişisel görüş ve deneyimlerini yansıtabilecekleri açık uçlu sorularla nitel veri elde edilmesi de planlanmaktadır. Çalışmanın, yükseköğretim düzeyinde Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen iki dilli bireyler için kültürel mirasa dayalı içeriklerin ve kapsayıcı öğretim yaklaşımlarının öğretim süreçlerine katkısını ortaya koyması beklenmektedir. Bu bağlamda, araştırmanın Türkçe öğretimine yönelik kültürel temelli uygulamalara ve pedagojik modellere ilişkin özgün bulgular sunması hedeflenmektedir.

Keywords: İki Dillilik, Türkçe öğretimi, SOKÜM, kapsayıcı eğitim, kültürel kimlik

*TED Üniversitesi, fatma.akin@tedu.edu.tr

Almanya'da İki Dilli Yetişen Türk Çocuklarında Dilsel Varyasyon ve Kapsayıcı Türkçe Öğretimi: Dijital Bir Model Önerisi

Semra AKGÜL*

Abstract
Almanya'da İki Dilli Yetişen Türk Çocuklarında Dilsel Varyasyon ve Kapsayıcı Türkçe Öğretimi: Dijital Bir Model Önerisi Avrupa'da iki dilli yetişen Türk çocuklarının Türkçe yeterlikleri, yalnızca dil teması ve baskın toplum dili etkisiyle değil, aynı zamanda aile içi aktarılan bölgesel varyasyon unsurlarıyla da şekillenmektedir. Ancak hafta sonu Türkçe dersleri ve kurumsal öğretim ortamlarında çoğunlukla standart dil normu merkeze alınmakta; aile kaynaklı dilsel çeşitlilik pedagojik bir kaynak olarak değil, örtük biçimde sapma olarak konumlandırılmaktadır. Bu durum, iki dilli öğrencilerin hem dilsel özgüvenini hem de kimlik aidiyetini etkileyebilmektedir. Bu çalışma, Almanya'da üç kuşaktan Türk kökenli konuşurlarla yürütülen saha araştırmasına dayanarak, iki dilli yetişen çocukların Türkçe kullanımındaki varyasyon örüntülerini incelemekte ve bu bulgular ışığında kapsayıcı bir Türkçe öğretimi modeli önermektedir. Araştırma şu sorulara odaklanmaktadır: • Almanya'da iki dilli yetişen Türk çocuklarının Türkçe kullanımında aile kaynaklı fonolojik, morfolojik ve sözlüksel varyasyon unsurları hangi düzeyde korunmaktadır? • Standart Türkçe normu, iki dilli öğrencilerin dil pratikleriyle nasıl bir etkileşim içindedir? • Dilsel çeşitlilik, iki dillilik bağlamında kapsayıcı bir öğretim yaklaşımı içinde nasıl pedagojik avantaja dönüştürülebilir? Araştırmada nitel ağırlıklı karma yöntem benimsenmiştir. Birinci, ikinci ve üçüncü kuşaktan katılımcılarla yarı yapılandırılmış görüşmeler yapılmış; ses kayıtları çözümlemeye tabi tutulmuştur. Elde edilen veriler demografik bilgiler ve dil kullanım alanlarıyla karşılaştırmalı olarak değerlendirilmiştir. Ön bulgular, birinci kuşakta belirgin biçimde korunan bazı bölgesel özelliklerin ikinci kuşakta kısmi nötralizasyona uğradığını; iki dilli yetişen üçüncü kuşakta ise standart Türkçe ve Almanca etkisiyle önemli ölçüde düzleştiğini göstermektedir. Bununla birlikte, aile içi iletişimde sürdürülen belirli söz varlığı unsurlarının kimlik işaretleyici işlevini koruduğu gözlemlenmiştir. Bu bulgular, iki dillilik ve dilsel yeterlilik kuramları (Cummins) ve translanguaging yaklaşımı (García & Wei) çerçevesinde değerlendirildiğinde, öğrencilerin dil repertuarlarının bütüncül biçimde ele alınması gerektiğini göstermektedir. Çalışma, bu doğrultuda dijital bir Türkçe Öğretim Portalı modeli önermektedir. Model; varyasyon farkındalığı modülleri, karşılaştırmalı standart–yerel kullanım etkinlikleri, sözlü aile anlatıları arşivi ve öğretmenler için kapsayıcı materyal rehberi içermektedir. Amaç, iki dilli öğrencilerin dilsel çeşitliliğini görünür kılmak ve bunu öğretim sürecine entegre etmektir. Sonuç olarak çalışma, Almanya'daki iki dilli Türk çocuklarının dil pratiklerinden hareketle, çokdillilik bağlamında kapsayıcı ve bütünleşik bir Türkçe öğretimi yaklaşımına somut bir model sunmaktadır. Anahtar kelimeler: iki dillilik, diyalekt, dijital, dil portalı.

Keywords: İki dillilik, diyalekt, dijital, dil portalı

*Bursa Uludağ Üniversitesi, semra_borucu@hotmail.com

Fransa'daki İki Dilli Bireylere Türkçe Öğretiminde A1 Düzeyi Yapay Zekâ Destekli İçerik Üretimi

Şirin Kübra YAĞMUR* Nilgün ÇELİK**

Abstract

Bu çalışmanın temel amacı, Fransa'daki iki dilli öğrenciler için hazırlanan Türkçe dersi yıllık planında yer alan temalar doğrultusunda A1 dil düzeyine uygun otantik benzeri metinler üretmeye yönelik esnek ve uygulanabilir bir üretken yapay zekâ destekli içerik geliştirme yaklaşımı ortaya koymaktır. Araştırma, iki dillilere yönelik Türkçe öğretiminde kısıtlı materyal ve nitelikli içerik eksikliği probleminden hareketle tasarlanmıştır. Fransa'da ana dili ve kültürü dersleri, Enseignements Internationaux de Langue Étrangère (EILE) sistemi kapsamında yürütülmektedir. Bu sistemde derslerin haftalık sürelerinin sınırlı olması ve programın daha çok dil becerilerine odaklanacak biçimde yapılandırılması, kültürel içeriklerin öğretim sürecine sistematik biçimde dâhil edilmesini güçleştirmektedir. Bu durum, özellikle iki dilli öğrenciler için geliştirilen Türkçe öğretim materyallerinde sade, işlevsel ve doğrudan iletişimsel kazanımlara hizmet eden içeriklere duyulan ihtiyacı artırmaktadır. Ancak mevcut materyallerin bu sınırlı öğretim bağlamına yeterince uyum sağlayamaması, öğretmenleri alternatif ve hızlı üretilebilir içerik arayışına yöneltmektedir. Bu bağlamda üretken yapay zekâ teknolojileri, öğretim programına uyumlu ve bağlama duyarlı içeriklerin geliştirilmesinde önemli bir potansiyel sunmaktadır. Çalışma, Tasarım ve Geliştirme Araştırması (TGA) çerçevesinde yürütülmüştür. Yöntem sürecinde öncelikle T.C. Paris Eğitim Ataşeliği 2025–2026 Türkçe dersi yıllık planında yer alan temalar (örneğin "Haydi Tanışalım", "Benim Sınıfım", "Ailem", "Odada Ne Var?", "Haydi Kahvaltıya") ve bu temalara karşılık gelen temel iletişimsel kazanımlar analiz edilmiştir. Bu analiz doğrultusunda, materyal eksikliğini gidermeye ve bağlama duyarlı içerik üretmeye yönelik bir yapay zekâ istem tasarım yaklaşımı geliştirilmiştir. İçerik üretim aşamasında; çok modlu veri işleme kapasitesine sahip Google Gemini, X platformunun güncel dil dinamiklerini yansıtan Grok ve analitik muhakeme gücüyle öne çıkan DeepSeek platformları temel alınmıştır. Geliştirilen yaklaşım, bu platformlarda uygulanarak her tema için A1 düzeyine uygun kısa anlatı metinleri ve diyaloglar üretilmiştir. Süreçte özellikle iki dilli öğrencilerin sınırlı söz varlığı, temel dil yapıları ve gündelik iletişim durumları dikkate alınmıştır. Üretilen metinler; temaya uygunluk, dilsel sadelik, seviyeye uygunluk, anlaşılırlık ve metinsel tutarlılık ölçütleri temelinde alan uzmanları tarafından nitel olarak değerlendirilmiştir. Bulgular, yapay zekâ araçlarının plan temelli ve açık yönlendirmelerle A1 düzeyine uygun, anlaşılır ve öğretim amaçlarına hizmet eden metinler üretebildiğini ve mevcut materyal eksikliğini önemli ölçüde telafi edebilecek bir potansiyel sunduğunu göstermektedir. Ayrıca farklı yapay zekâ sistemlerinin aynı tema için çeşitli metin örnekleri sunarak öğretim materyallerinde çeşitlilik sağladığı belirlenmiştir. Bununla birlikte bazı çıktılarda hedef dil yapılarının sınırlı kaldığı ve tekrar eğilimi gösterdiği gözlemlenmiştir. Sonuç olarak bu çalışma, EILE sistemi gibi sınırlı öğretim bağlamlarında üretken yapay zekâ destekli içerik üretiminin, iki dillilere yönelik Türkçe öğretiminde materyal eksikliğine pratik, hızlı ve çoğaltılabilir bir çözüm sunduğunu ortaya koymaktadır. Araştırma, öğretmenlerin yapay zekâ araçlarını pedagojik amaçlarla bilinçli biçimde kullanmalarının önemini vurgulamakta ve bu yaklaşımın programla uyumlu, esnek ve sürdürülebilir bir alternatif oluşturduğunu göstermektedir.

Keywords: İki dillilik, Türkçe öğretimi, Yapay zekâ destekli içerik üretimi, A1 dil düzeyi

*Ankara Medipol Üniversitesi, yagmursirinkubra@gmail.com
**MEB/Paris Eğitim Ateşeliği, celiknilgun06@gmail.com

Uluslararası İlişkilerde Bir Yumuşak Güç Unsuru Olarak Dil: Türk Diasporası, Kültürel Diplomasi ve Hukuki Güvenceler

Ayşe Yaşar ÜMÜTLÜ*

Abstract
Küreselleşen dünyada devletlerarası ilişkilerde, geleneksel "sert güç" unsurları kadar, kültürel ve normatif değerlerin ön plana çıktığı "yumuşak güç" ekseni de önemli hale gelmiştir. Bu bağlamda dil, sadece bir iletişim aracı değil, aynı zamanda stratejik bir diplomasi enstrümanı ve ulus-aşırı kimlik inşasının temel taşıyıcısıdır. Bu çalışma, Avrupa'daki Türk diasporasının iki dilli yapısını pedagojik bir incelemenin ötesine taşıyarak, Uluslararası İlişkiler disiplini ve Uluslararası Hukuk perspektifiyle ele almayı amaçlamaktadır. Çalışmanın teorik çerçevesini, uluslararası sistemde kimliklerin ve normların inşasını merkeze alan "Konstrüktivist (İnşaacı)" yaklaşım oluşturmaktadır. Bu perspektiften bakıldığında, Avrupa'daki iki dilli Türk bireyler, sadece iki kültürü barındıran pasif özneler değil; Türkiye ve ev sahibi ülkeler arasında siyasi, kültürel ve ekonomik etkileşimi şekillendiren aktif "köprü kurucular" olarak konumlandırılmaktadır. Bildiride ayrıca, devletlerin yurt dışındaki vatandaşlarına yönelik eğitim ve dil öğretimi sağlama hakkının hukuki sınırları tartışılacaktır. Konsolosluk hukuku, Viyana Sözleşmeleri ve ikili kültür anlaşmaları bağlamında; gönderen devletin (Türkiye) vatandaşlarıyla bağını koruma hakkı (jus sanguinis) ile kabul eden devletin egemenlik yetkileri ve entegrasyon politikaları arasındaki normatif gerilim, hukuk felsefesi açısından analiz edilecektir. Sonuç olarak bu çalışma; dil öğretiminin ve iki dilliliğin desteklenmesinin, sadece bireysel bir kazanım veya insan hakkı olmadığını; aynı zamanda Türkiye'nin kamu diplomasisi kapasitesini artıran, kültürel diyaloğu güçlendiren ve uluslararası hukuk normlarıyla güvence altına alınması gereken stratejik bir "yumuşak güç" unsuru olduğunu ortaya koymaktadır.

Keywords: Yumuşak Güç, Kültürel Diplomasi, Türk Diasporası, İki Dillilik, Uluslararası Hukuk, Konstrüktivizm

*Necmettin Erbakan Üniversitesi, ayumutlu.ajanda@gmail.com

PIKTES Kapsamında Geliştirilen Türkçe Öğretim Materyallerinin Ölçme ve Değerlendirme Açısından İncelenmesi

Yusuf AYDIN* Ertunç UKŞUL**

Abstract

The aim of this study is to examine Turkish language teaching materials developed within the scope of the Project for Supporting Inclusive Education for Children in the Turkish Education System (PIKTES) in terms of assessment and evaluation. The textbooks, workbooks, and practice materials produced under PIKTES are prepared based on the curriculum for teaching Turkish as a foreign language approved by the Ministry of National Education, and they aim to support the language development of foreign students at different educational levels. In these materials, the primary purpose of assessment and evaluation processes is to determine students' readiness levels, monitor learning processes, and evaluate the effectiveness of instructional activities. In this study, document analysis, one of the qualitative research methods, was employed. The data source consists of assessment tools included in Turkish teaching materials published within the scope of PIKTES. These tools were analyzed in terms of question types, the language skills they measure (reading, writing, listening, speaking), and their cognitive levels. During the analysis process, it was examined whether the assessment tools provide a balanced distribution of skills and to what extent they cover higher-order cognitive skills. As a result of the analysis to be conducted within the scope of this study, it will be revealed which language skills are emphasized in the assessment tools, whether there is a balanced distribution among skills, and at which cognitive levels they are concentrated. In particular, it will be systematically examined whether the assessment activities remain at the level of knowledge and comprehension or whether they also encompass higher-order cognitive processes such as analysis, evaluation, and production. In this context, the findings are expected to describe the current state of the assessment dimension of materials used in teaching Turkish as a foreign language. This study aims to provide a data-based evaluation of the quality of assessment and evaluation tools included in materials developed within the scope of PIKTES. Accordingly, it is expected that the results of the research will offer recommendations for strengthening skill-based and process-oriented assessment approaches and contribute to the development of more balanced and valid assessment systems in the field of teaching Turkish as a foreign language.

Keywords: PIKTES, Teaching Turkish as a Foreign Language, Assessment and Evaluation, Instructional Materials, Language Skills, Document Analysis, Cognitive Levels

*Akdeniz Üniversitesi, ysf.aydn66@gmail.com
**Akdeniz Üniversitesi, piert34@gmail.com

Belçika'da İki Dillilik: Bir Meta-Analiz Çalışması

Perihan DUMAN SAĞIR* Selen Diren TOPBULUT**

Abstract
Bu çalışma, iki dillilik alanındaki araştırma eğilimlerini, yöntemsel yaklaşımları ve tematik odakları Türkçe eğitimi bağlamında incelemeyi amaçlamaktadır. Çalışmanın verileri, Web of Science (WoS) veri tabanı üzerinden "bilingualism", "Turkish", "Belgium" ve "education" anahtar kelimeleriyle taranan literatürden elde edilmiştir. Meta-analitik bir bakış açısıyla, özellikle eğitim ortamlarında iki dilliliğin etkilerini inceleyen ampirik çalışmalar analiz edilerek Türkçe öğretimi ve öğrenme süreçlerine ilişkin genel eğilimler ortaya konulmuştur. Türkiye ve Belçika bağlamlarının birlikte ele alınması, farklı sosyodilbilimsel ortamlarda iki dillilik ve eğitim uygulamalarına karşılaştırmalı bir perspektif sunmaktadır. Elde edilen bulguların, alanyazındaki boşlukları ortaya koyması ve özellikle Türkçenin ikinci dil veya miras dili olarak öğretimi alanında gelecekte yapılacak çalışmalara yön vermesi beklenmektedir.

Keywords: İki dillilik, Türkçe, Belçika, Eğitim, Meta-analiz, Sosyodilbilim

*Milli Eğitim Bakanlığı, perihandumansagir@gmail.com
**Gazi Üniversitesi, direnselen@gmail.com

Experiential and Integrated Teaching in Business, Language, and European Studies: A Practice-Based Approach at RheinAhrCampus Koblenz

Iris KLOSI*

Abstract
This paper presents a reflective account of my teaching experience at RheinAhrCampus, Koblenz University of Applied Sciences, during the Winter Semester and the current academic term, focusing on courses in Project Management, International Business Simulation, Business English, European Studies, and Sustainable Development. Positioned within the framework of applied sciences education, the teaching approach emphasizes experiential, student-centered learning and interdisciplinary integration. During the Winter Semester, Project Management and International Business Simulation courses were designed to mirror real-world business environments. Students engaged in collaborative projects, decision-making scenarios, and simulation-based tasks that fostered strategic thinking, teamwork, and problem-solving skills. These courses highlighted the importance of practical application in preparing students for dynamic international business contexts. In the current semester, the focus has expanded to include Business English, European Studies, and Sustainable Development. These courses integrate language acquisition with content-based instruction, enabling students to develop both communicative competence and subject-specific knowledge. European Studies introduces students to EU institutions, policies, and integration processes, while Sustainable Development encourages critical engagement with global challenges and EU-driven sustainability agendas. Across all courses, particular attention is given to "Internationalization at Home," promoting intercultural competence and inclusive learning without requiring student mobility. Interactive methods such as case studies, simulations, debates, and digital tools (e.g., Kahoot, collaborative platforms) are employed to enhance engagement and learning outcomes. The paper argues that combining applied business training with language and policy-oriented education fosters a holistic skill set aligned with European higher education priorities. It contributes to ongoing discussions on bilingualism, inclusive education, and innovative teaching practices in multicultural academic settings.

Keywords: Experiental Teaching, Integrative Teaching

*Tiran Üniversitesi, irisklosi1@gmail.com

INCLUSIVE ITALIAN LANGUAGE TEACHING IN BILINGUAL CLASSROOMS PROBLEMS AND EDUCATIONAL STRATEGIES

Eliona NAQO*

Abstract
Inclusive education represents a central objective of European education systems facing growing linguistic and cultural diversity. In this context, bilingual classrooms largely influenced by migration and mobility present distinctive challenges for the teaching of Italian. This paper explores inclusive approaches to Italian language teaching in bilingual settings, with particular attention to the pedagogical difficulties encountered by bilingual learners and the strategies implemented to promote effective learning and inclusion.The study addresses two main research questions: which obstacles do bilingual students face in acquiring Italian within inclusive classrooms, and which instructional practices best support both language development and educational participation. A qualitative research design is adopted, drawing on classroom observations, analysis of instructional materials, and a review of key literature on bilingualism and inclusive education.The analysis identifies several critical issues, including varied levels of language proficiency among learners, limited access to inclusive teaching resources, and gaps in teacher preparation for bilingual education. In response to these challenges, the paper examines the effectiveness of inclusive strategies such as differentiated instruction, translanguaging, cooperative learning, and multimodal teaching practices. These approaches are shown to facilitate comprehension, engagement, and motivation while recognizing and valuing students' multilingual backgrounds.The study underscores the need for flexible and integrated pedagogical frameworks in Italian language education and highlights the importance of specialized teacher training and the development of inclusive teaching materials. By focusing on bilingual classrooms, the paper contributes to ongoing European debates on bilingualism and inclusive educational practices.

Keywords: Inclusive education, Italian language teaching, Bilingualism, Translanguaging, Educational strategies

*University of Vlora "Ismail Qemali", elionanaqo2@gmail.com

Güneydoğu Avrupa'da Türkçenin Rolü ve Önemi: Tarihsel ve Sosyodilbilimsel Bir Perspektif

Adriatik DERJAJ*

Abstract
Bu makale, Türkçenin Güneydoğu Avrupa'daki rolünü ve önemini tarihsel ve sosyodilbilimsel bir perspektiften incelemeyi amaçlamaktadır. Balkan bölgesinde yüzyıllar boyunca süren tarihsel etkileşimler sonucunda Türkçe, yalnızca iletişim aracı olarak değil, aynı zamanda kültürel ve toplumsal etkileşimin önemli bir unsuru olarak da varlığını sürdürmüştür. Osmanlı döneminde bölgedeki birçok dil ve kültür Türkçeden etkilenmiş, bu etkileşim özellikle söz varlığı ve kültürel kavramların aktarımı yoluyla günümüze kadar ulaşmıştır. Günümüzde ise Türkçe, eğitim kurumları, kültürel iş birlikleri ve ekonomik ilişkiler aracılığıyla Güneydoğu Avrupa'da varlığını sürdürmeye devam etmektedir. Bu çalışma, Türkçenin bölgedeki tarihsel mirasını ve günümüzdeki sosyokültürel rolünü ele alarak, dilin bölgesel iletişim ve kültürel etkileşim açısından taşıdığı önemi ortaya koymayı hedeflemektedir.

Keywords: Türk dili, Güneydoğu Avrupa, Balkanlar, dilsel etki, sosyodilbilim, kültürel ilişkiler

*Tiran Üniversitesi, adriatik.derjaj@unitir.edu.al

Communication Strategies in Italian L2 Classrooms: A Comparative Study of Albanian-Speaking Learners

Ela VASI*

Abstract
This study examines the communication strategies (CS) employed by Albanian-speaking students during the acquisition of Italian as a foreign language (L2), with a particular focus on how these strategies vary according to linguistic proficiency. Previous research on communication strategies has largely focused on traditional classifications, while the role of newer practices-especially those mediated by technology-remains underexplored. In this context, the study draws on the Communicative Competence Model (Canale & Swain, 1980), the Comprehensible Input Hypothesis (Krashen, 1982), and the Interaction Hypothesis (Long, 1996) to analyze how students cope with communicative difficulties in classroom interaction. The research adopts a mixed-methods approach, based on the systematic observation of 40 lessons at the Faculty of Foreign Languages, University of Tirana, as well as a structured questionnaire. The sample consists of 87 students, divided into two groups: 52 at beginner level (A1-A2) and 35 at intermediate to upper-intermediate level (B1-B2). Data were analyzed through thematic analysis and descriptive statistics, with a focus on identifying key categories of strategies and patterns in students' metalinguistic awareness. Findings indicate a clear development of strategic competence across proficiency levels. Beginner students rely mainly on compensatory strategies, such as gestures, facial expressions, and recourse to the first language, whereas more advanced students tend to employ more elaborated strategies, including paraphrasing, the use of synonyms, and negotiation of meaning in interaction. One key finding is the emergence of a category that can be described as "technology-assisted strategies," including the use of online translators and artificial intelligence tools to support real-time communication. In conclusion, the study highlights that the development of communicative competence is closely linked to classroom interaction and the flexible use of strategies. The findings suggest the need for a pedagogical approach that not only tolerates but actively encourages the use of diverse communication strategies-including those mediated by technology-as an integral part of the learning process. Such an approach may contribute to reducing anxiety and fostering a more open and effective environment for the development of communicative competence in foreign language classrooms.

Keywords: Communication strategies, Italian L2, Applied linguistics, Pragmatic competence, Negotiation of meaning, Classroom interaction

*Tiran Üniversitesi, elavasi16@yahoo.com

Batı Avrupa'daki Türk STK'larına Genel Bir Bakış ve Türk Kültürü ile Türkçe Öğretimi ile İlgili Faaliyetleri[1]

Alparslan OKUR[*] Gökhan Haldun DEMİRDÖVEN[**] Safa EROĞLU[***]
Erdal ÖZCAN[****] Murat TOPAL[*****]

Abstract
Bu çalışma, Almanya, Fransa, Belçika, Hollanda ve Avusturya'da faaliyet gösteren Türk sivil toplum kuruluşlarını (STK) genel hatlarıyla ele almakta ve bu kuruluşların Türk kültürünün yaşatılması ile Türkçe öğretimi alanındaki faaliyetlerini incelemektedir. Araştırmada STK web siteleri ve sosyal medya hesapları, Eurostat ve ulusal istatistik kurumlarının verileri, DÜTİV kurum listeleri ile resmî federasyon kayıtları taranmıştır. Tespit edilen 187 kuruluş din, kültür, eğitim, ekonomi, insan hakları ve entegrasyon başlıklarında tematik olarak sınıflandırılmıştır. 1961'de başlayan işçi göçünden günümüze uzanan örgütlenme süreci, kurumsallaşma ve çeşitlenme aşamaları üzerinden değerlendirilmiştir. Bulgulara göre en zengin sivil toplum yapısı 75 kuruluşla Almanya'dadır. Din temelli yapılar sayısal olarak öne çıkmakta ve Türkçe ile kültür faaliyetleri için en yaygın altyapıyı sağlamaktadır. Türkçe öğretimi devlet kurumları, dinî yapılar ve sivil toplum kuruluşları olmak üzere üç kanaldan yürütülmektedir. Müzik toplulukları ve kültür merkezleri ise kuşaklar arası kültürel aktarımın başlıca taşıyıcılarıdır. Türkçenin ev sahibi ülkelerde güçlü bir statüsünün olmaması, nitelikli öğretmen eksikliği, finansman belirsizliği, kuruluşlar arası koordinasyon eksikliği ve üçüncü kuşakta dil yeterliliğinin azalması başlıca sorunlardır. Kuruluşların büyük bölümü kültürel korumayı entegrasyonla dengeleyen hibrit bir yaklaşım benimsemektedir. Çalışma; koordinasyon platformları, standart müfredat, dijital içerik üretimi, AB fonlarına erişim ve akademi-STK iş birliği önerileriyle sona ermektedir.

Keywords: Türk STK'ları, Batı Avrupa, Türkçe öğretimi, Türk kültürü, Türk Diasporası

[1] Bu bildiri Tübitak tarafından desteklenen 324K933 numaralı 3005 STK Özel Çağrı projesinden üretilmiştir.
[*] Sakarya Üniversitesi, aokur@sakarya.edu.tr
[**] Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi, gokhandemirdoven@subu.edu.tr
[***] Sakarya Üniversitesi, seroglu@sakarya.edu.tr
[****] Sakarya Üniversitesi, eozcan@sakarya.edu.tr
[*****] Sakarya Üniversitesi, mtopal@sakarya.edu.tr